

Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter om vad som kännetecknar god miljöstatus samt miljökvalitetsnormer med indikatorer för Nordsjön och Östersjön;

HVMFS 2012:18

Konsoliderad elektronisk utgåva

Senast uppdaterad 2024-07-01

Observera att endast den tryckta utgåvan gäller vid rättstillämpning.

Beslutade: 2012-07-12
Bemyndigande: 7 § och 20 § havsmiljöförordningen (2010:1341)
Ikraftträdande: 2012-07-15
Ändringar: HVMFS 2012:29, 2014:14, 2018:18, 2024:11
Celex: 32008L0056

Tillämpningsområde

1 § Dessa föreskrifter gäller för de svenska förvaltningsområdena Nordsjön och Östersjön definierade enligt *bilaga 1* karta 1. Gränsen mellan förvaltningsområdena är placerad i Öresund utefter Öresundsbrons sträckning.

Innehåll

- 2 § Föreskrifterna innehåller bestämmelser om
1. Tillämpningsområde (1 §)
 2. Definitioner (3 §)
 3. God miljöstatus för Nordsjön och Östersjön (4 §)
 4. Miljökvalitetsnormer med indikatorer (6–8 §§)
 5. Bedömningsområden (*bilaga 1*)
 6. God miljöstatus för Nordsjön och Östersjön (*bilaga 2*)
 - a. Del A. God miljöstatus
 - b. Del B. Indikatorer för att bedöma god miljöstatus
 7. Miljökvalitetsnormer med indikatorer för Nordsjön och Östersjön (*bilaga 3*)
 - a. Del A. Miljökvalitetsnormer

b. Del B. Indikatorer för att bedöma miljö kvalitetsnormerna (HVMFS 2018:18)

Termer och begrepp (HVMFS 2024:11)

3 §¹ Termer och begrepp som används i dessa föreskrifter har samma betydelse som i 5 kap. miljöbalken (1998:808) och havsmiljöförordningen (2010:1341).

I föreskrifterna tillämpas ytterligare definitioner enligt följande.

Abiotisk: Icke-levande.

Abundans: Individtäthet, mäts per yta, volym eller ansträngning.

Bentisk: Bottenlevande.

Bedömningsområde: Det geografiska område inom vilket bedömning sker. Avser havsbassäng, havsbassängs utsjövatten eller kustvattentyp, såsom framgår av bilaga 1, kartorna 1–5 i dessa föreskrifter. I vissa fall används också bassänggrupper, för indelning se under definitionerna av Nordsjön och Östersjön. När Sveriges del av Nordsjön används som bedömningsområde kallas den delen Västerhavet. För de indikatorer som avser kommersiellt nyttjade populationer sätts den geografiska skalan av fiskeriförvaltningen. Vilket bedömningsområde som används framgår under respektive indikator. (HVMFS 2024:11)

Biogent substrat: Strukturer på botten som skapas eller skapats av levande organismer t.ex. musslor, koraller eller svampdjur.

Biomassa: Den sammanlagda vikten av levande organismer.

B_{MSY}-trigger: Den nivå för lekbiomassa då ytterligare förvaltningsåtgärder krävs för att säkerställa ett hållbart nyttjande. (HVMFS 2018:18)

Bonnavtalet: Bonnavtalet är den mekanism genom vilken tio regeringar, runt Nordsjön tillsammans med Europeiska unionen, samarbetar för att hantera förorening av olja och andra skadliga ämnen. (HVMFS 2024:11)

Deskriptor: Kvalitetsbeskrivning enligt 18 § havsmiljöförordningen (2010:1341).

Farliga ämnen: Ämnen eller grupper av ämnen som är toxiska, beständiga och har benägenhet för bioackumulering, samt andra ämnen eller grupper av ämnen som ger upphov till motsvarande farhågor (t.ex. syntetiska ämnen, icke syntetiska ämnen och radionuklider).

Fiskeridödlighet (F): Andelen biomassa eller enskilda exemplar som avlägsnas från beståndet genom fiskeinsatser under en viss tidsperiod. (HVMFS 2018:18)

Fisksamhället: Sammansättningen av olika arter av fisk i ett område.

F_{MSY}: Den nivå på fiskeridödlighet som möjliggör en maximal hållbar avkastning (MSY). (HVMFS 2018:18)

Geomorfologisk: Som avser havsbottenens form.

Havsbassäng: Geografiskt avgränsat havsområde såsom framgår av bilaga 1, Karta 2.

Hydrografisk: Vattnets fysiska egenskaper t.ex. salthalt, temperatur, djup, strömmar eller vågor.

Indikator: En mätbar egenskap eller företeelse som används för att bedöma tillståndet i eller belastningen på miljön för att antingen möjliggöra

¹ Senaste lydelse enligt HVMFS 2018:18.

bedömning av god miljöstatus eller av om en miljö kvalitetsnorm följs. (HVMFS 2018:18)

Kriterium: Definieras i havsmiljödirektivet 2008/56/EG som *särskiljande tekniska kännetecken som har nära samband med kvalitativa deskriptorer*. Enligt artikel 9.3 i direktivet ska medlemsländerna använda kriterier och metodstandarder och de ska fastställas på ett sätt som garanterar enhetlighet och gör det möjligt att mellan olika marina regioner eller delregioner jämföra i vilken utsträckning en god miljöstatus har uppnåtts. Kriterier och metodstandarder är fastställda i kommissionsbeslut (EU) 2017/848. Det finns primära och sekundära kriterier och de primära kriterierna är obligatoriska (ska användas) om det inte kan motiveras att det inte är lämpligt att använda dem. (HVMFS 2024:11)

Kustvattentyp: Indelning av kustvatten enligt Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter (HVMFS 2017:20) om kartläggning och analys av ytvatten enligt vattenförvaltningsförordningen (2004:660), som framgår av *bilaga 1* kartorna 3-5. (HVMFS 2024:11)

Köpenhamnsavtalet: Ett avtal mellan de nordiska länderna för att skydda den marina miljön mot förorening genom olja eller andra skadliga ämnen inom parternas inre vatten, territorialhav och övriga vattenområden innanför parternas respektive fiske-, kontinentalsockel och ekonomiska zongränser. (HVMFS 2024:11)

Lekbiomassa (SSB): Den totala vikten av könsmogna individer i en fiskpopulation, eng. Spawning Stock Biomass. (HVMFS 2024:11)

Livsmiljö: En miljö som kännetecknas av särskilda abiotiska egenskaper och associerade biologiska samhällen.

Maximal hållbar avkastning (MSY): Det i teorin högsta balanserade genomsnittliga uttag som fortlöpande kan tas ur ett bestånd under rådande genomsnittliga miljöförhållanden utan att detta avsevärt påverkar fortplantningsprocessen, eng. Maximum Sustainable Yield. (HVMFS 2018:18)

Målvärde: Indikatorvärde för att bedöma om en miljö kvalitetsnorm i *bilaga 3* följs. (HVMFS 2018:18)

Nordsjön: Det svenska förvaltningsområdet Nordsjön som omfattar havsbassängerna Skagerrak, Kattegatt och Öresund norr om Öresundsbron, vilka tillsammans utgör Västerhavet. (HVMFS 2014:14)

Nyckelart: En art som är väsentlig för ekosystemets struktur och funktion avseende biomassa, abundans, produktivitet eller funktionell roll.

Population: Enligt kommissionsbeslut (EU) 2017/848 ska när det gäller fisk begreppet populationer läsas som begreppet bestånd i den mening som avses i förordning (EU) nr 1380/2013, dvs. en marin biologisk resurs i ett visst område. (HVMFS 2024:11)

Trend: Avser förändring över tid i värde av parameter. Analys sker t.ex. med regressionsanalys. Regressionsanalysen anger ”ökande” respektive ”nedåtgående” trend. Trender är regressionsanalys som vid test av signifikans uppvisar en signifikansnivå (p) som understiger 0,1 (tendens till signifikant trend) eller 0,05 (signifikant trend). Signifikanstestets statistiska styrka bör vara minst 80 %. Trendens storlek anges som lutningen på trendlinjen eller procentuell förändring i värde över definierad tidsperiod. (HVMFS 2018:18)

Trofisk grupp: Grupp (gild) av arter som är på samma nivå i näringsväven, t.ex. primärproducenter eller primär-, sekundär-, eller toppkonsumenter. (HVMFS 2018:18)

Tröskelvärde: Ett värde eller ett intervall mellan två värden som möjliggör en bedömning av den kvalitetsnivå som uppnåtts för ett enskilt kriterium, och som därigenom bidrar till bedömningen av i vilken utsträckning god miljöstatus enligt *bilaga 2* uppnås. (HVMFS 2018:18)

Utbredning: De fysiska gränser inom vilka livsmiljöer eller arter förekommer, men inte de exakta platser där dessa förekommer.

Utsjövatten: Vatten från en nautisk mil utanför baslinjen till och med yttersta gränsen för svensk ekonomisk zon såsom framgår av *bilaga 1* kartorna 3–5.

Östersjön: Det svenska förvaltningsområdet Östersjön som omfattar havsbassängerna Arkonahavet och S Öresund, Bornholms havet och Hanöbukten, Ö Gotlandshavet, V Gotlandshavet och N Gotlandshavet, vilka tillsammans utgör Egentliga Östersjön och Ålands hav, Bottenhavet, N Kvarnen och Bottenviken, vilka tillsammans utgör Bottniska viken. (HVMFS 2014:14)

God miljöstatus för Nordsjön och Östersjön

4 § Miljökvalitetsnormen god miljöstatus enligt 17 § havsmiljöförordningen (2010:1341) kännetecknas för Nordsjön och Östersjön av de förhållanden som fastslås i *bilaga 2*. (HVMFS 2018:18)

5 § har upphävts genom (HVMFS 2018:18).

Miljökvalitetsnormer med indikatorer

6 § Miljökvalitetsnormer med indikatorer för Nordsjön och Östersjön enligt 19 § havsmiljöförordningen (2010:1341) framgår av *bilaga 3*. Miljökvalitetsnormerna är normer enligt 5 kap. 2 § första stycket 4 miljöbalken (1998:808). (HVMFS 2018:18)

7 § Miljökvalitetsnormer enligt 6 § följs då målvärdet för respektive indikator nås inom angivet bedömningsområde enligt *bilaga 1* kartorna 1–5. (HVMFS 2018:18)

8 § I enlighet med 19 § 4 havsmiljöförordningen (2010:1341) tillämpas inte normerna A.1, B.1, D.1, D.2 och D.3 i kustvatten.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Denna författning träder i kraft den 15 juli 2012.

De i *bilagorna 2, 3 och 4* angivna och beskrivna indikatorerna ska tillämpas från och med följande datum det år de är funktionella, vilket är den 15 juli 2012, 15 juli 2014, eller 1 januari 2018.

Dessa föreskrifter träder i kraft den 15 oktober 2012 (HVMFS 2012:29)

Dessa föreskrifter träder i kraft den 1 juli 2014 (HVMFS 2014:14)

De i bilagorna 2, 3 och 4 angivna och beskrivna indikatorerna ska tillämpas från och med följande datum det år de är funktionella, vilket är den 15 juli 2012, 1 oktober 2016 eller 1 januari 2018.

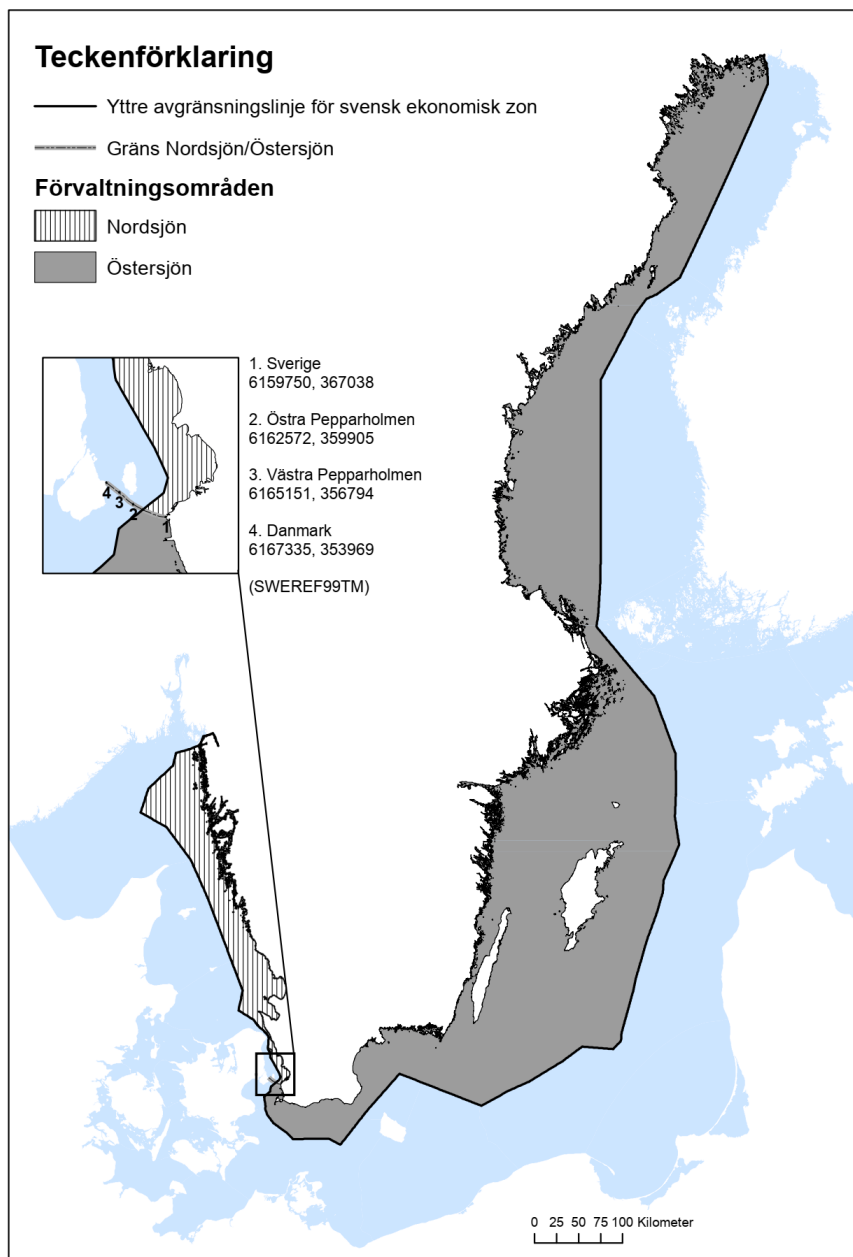
Dessa föreskrifter träder i kraft den 1 januari 2019 (*HVMFS 2018:18*)

Dessa föreskrifter träder i kraft den 1 juli 2024 (*HVMFS 2024:11*)

De i bilagorna 2 och 3 angivna och beskrivna indikatorerna ska tillämpas från och med följande datum det år de är funktionella, vilket är den 15 juli 2012, 1 oktober 2016, 1 januari 2018 eller 1 juli 2024.

BEDÖMNINGSOMRÅDEN²

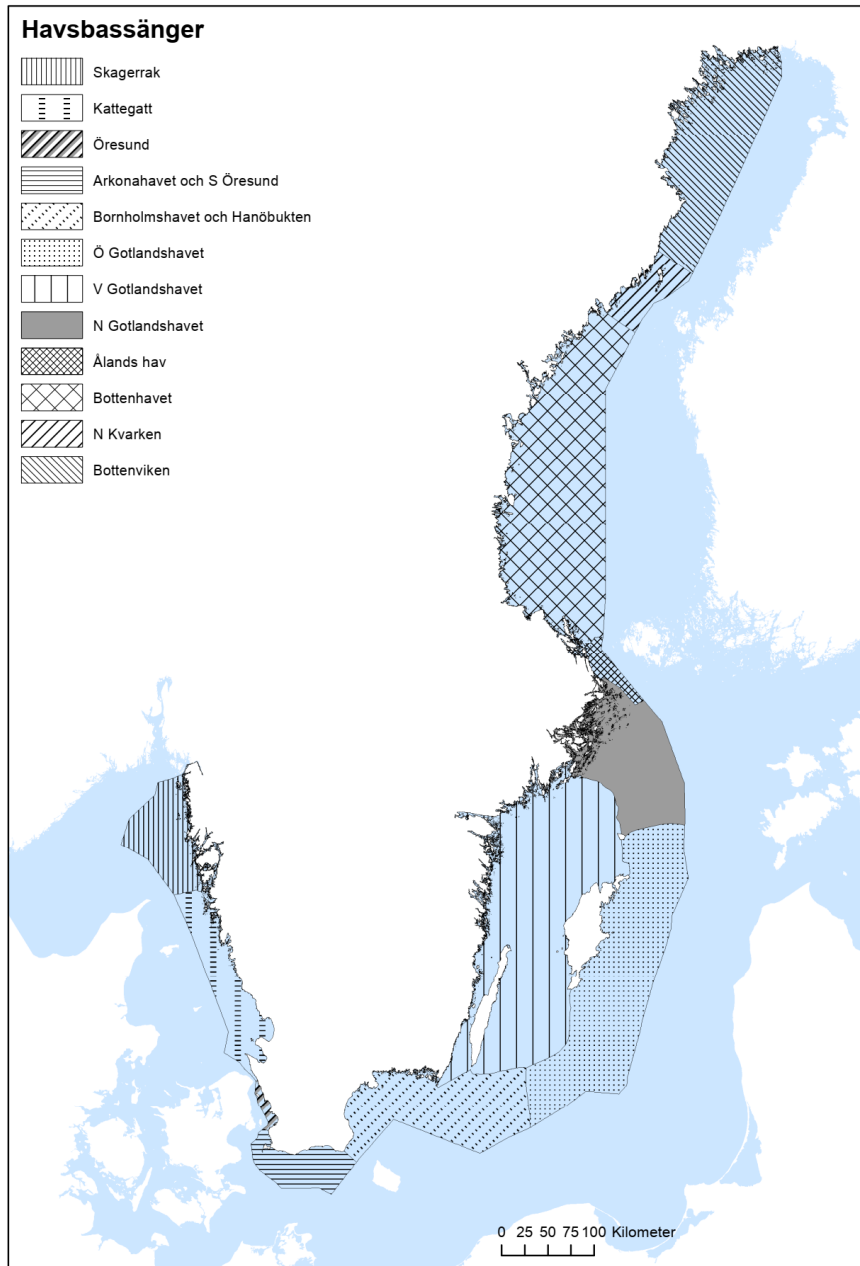
Karta 1 - De svenska förvaltningsområdena Nordsjön och Östersjön, när de används som bedömningsområden kallas de Västerhavet och Östersjön (HVMFS 2024:11)

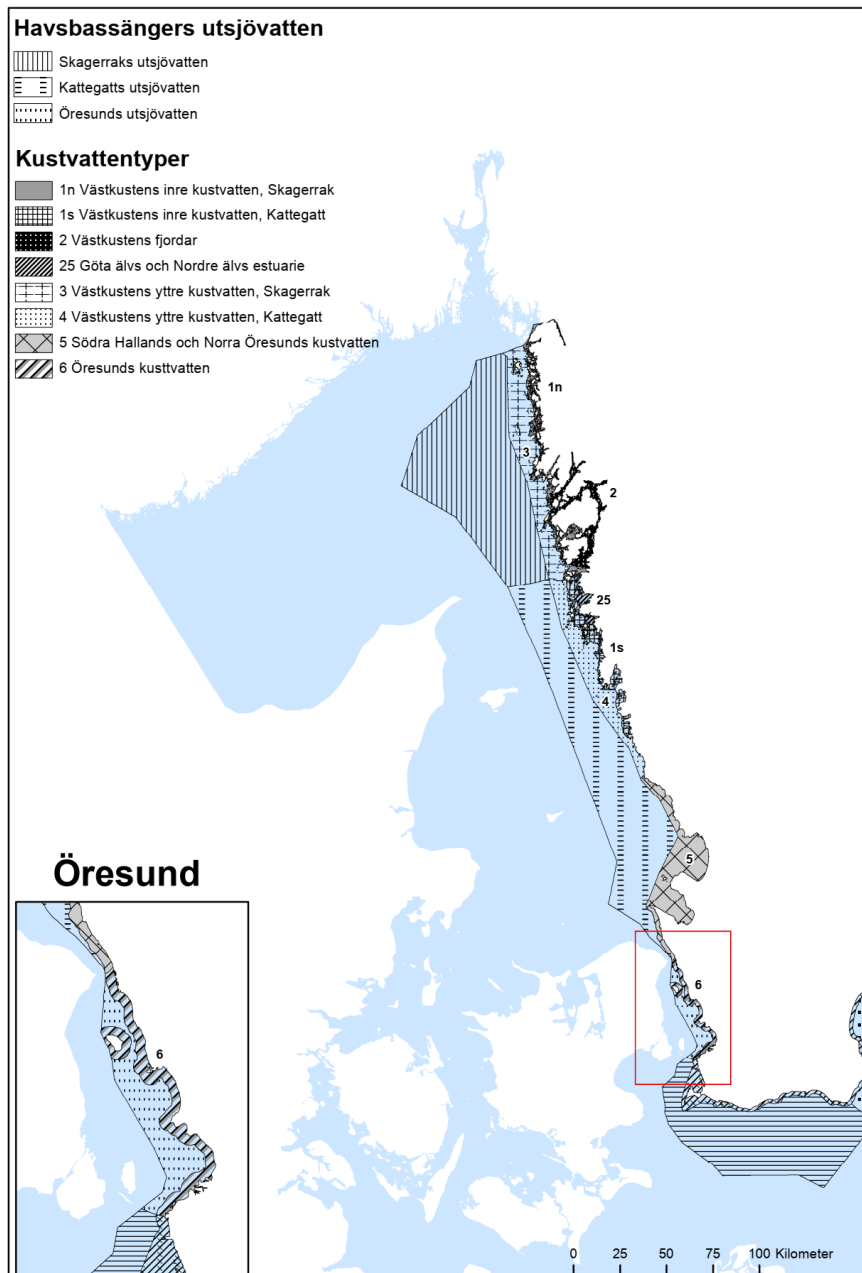
¹ Senaste lydelse enligt HVMFS 2018:18. Bilagan har ändrats med avseende på uppdaterade kartunderlag gällande avgränsning för Sveriges ekonomiska zon samt avgränsning av kustvatten mot en nautisk mil utanför baslinjen.

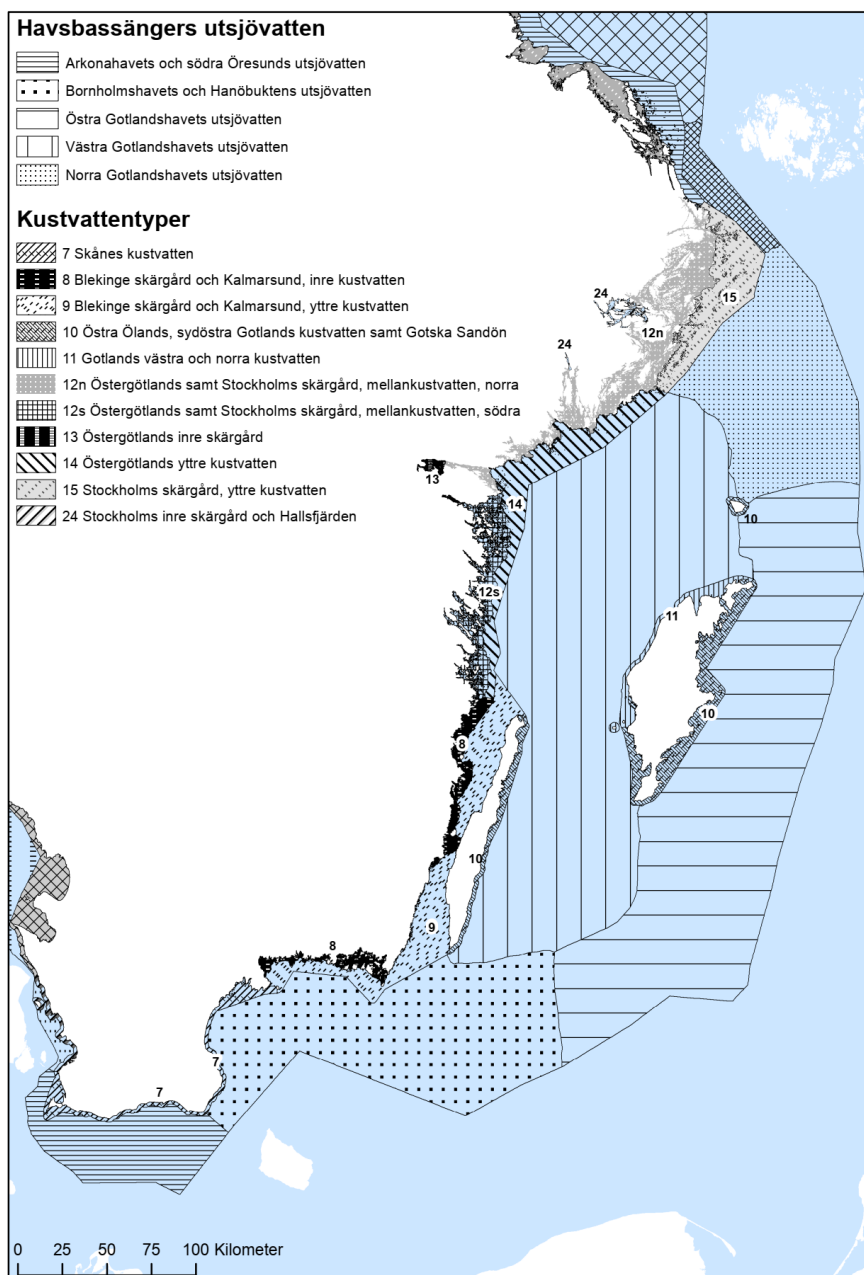
² Bedömningsområdena finns också publicerade i geodataformat. Se Havsområdesindelning enligt havsmiljöförordningen – Bedömningsområden, eller länk: https://www.havochvatten.se/data-kartor-och-rapporter/data-och-statistik/havskatten/visa-datamangd.html#esc_entry=494&esc_context=1

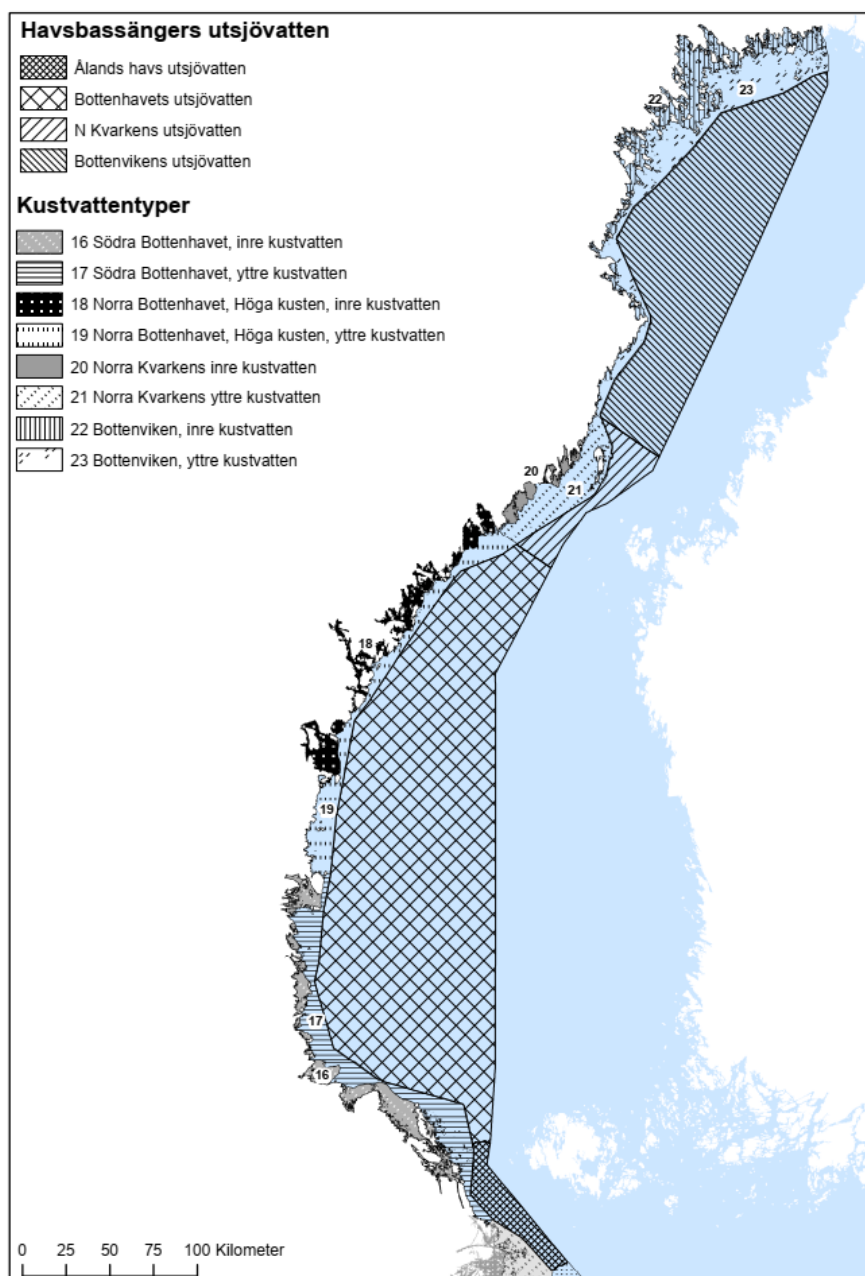
Karta 2 – Sveriges havsbassänger (HVMFS 2024:11)

Karta 3 - Nordsjöns (Västerhavets) havsbassängers utsjövatten och kustvattentyper (HVMFS 2024:11)

GOD MILJÖSTATUS FÖR NORDSJÖN OCH ÖSTERSJÖN

Här fastslås i del A, i enlighet med 18 § havsmiljöförordningen (2010:1341) vad som kännetecknar god miljöstatus med beaktande av deskriptorerna i bilaga 1 i direktiv 2008/56/EG och kriterierna i kommissionsbeslutet. För att bedöma god miljöstatus för varje kriterium används de angivna indikatorerna. Indikatorerna beskrivs i del B. För de kriterier där indikatorer saknas ska en kvalitativ beskrivning utifrån tillgänglig kunskap göras. Detta gäller endast kriterierna D1C5 och D10C2 som är obligatoriska i kommissionsbeslutet. (HVMFS 2024:11)

Del A God miljöstatus

Deskriptor 1. Biologisk mångfald

Biologisk mångfald som rör bentiska livsmiljöer ingår under deskriptor 6. Havsbottens integritet. (HVMFS 2024:11)

Kriterium	Indikator(-er)
D1C1 <i>Dödligheten per art till följd av mänsklig aktivitet är på en nivå som inte hotar arten och dess långsiktiga livskraft.</i>	1.1A Dödlighet av tumlare orsakad av mänsklig aktivitet (1) 1.1B Dödlighet av gråsäl orsakad av mänsklig aktivitet (3) 1.1C Dödlighet av knubbsäl orsakad av mänsklig aktivitet (3) 1.1D Dödlighet av vikaresäl orsakad av mänsklig aktivitet (3)
D1C2 <i>Populationer av arter av fåglar, däggdjur och fiskar är inte negativt påverkade av belastning från mänsklig verksamhet, och deras långsiktiga överlevnad är säkerställd.</i>	1.2A Abundans av häckande sjöfåglar (2) 1.2B Abundans av övervintrande sjöfåglar (2) 1.2C Abundans och trender för gråsäl (3) 1.2D Abundans och trender för knubbsäl (3) 1.2E Abundans och trender för vikaresäl (3) 1.2I Abundans och trender för tumlare (1) 1.2J Förekomst av nyckelart av fisk i kustvatten (4) 1.2K Trender för känsliga fiskarter (4) 3.2A Lekbiomassa (SSB) för alla kommersiellt nyttjade populationer (4)

¹ Senaste lydelse HVMFS 2018:18. Bilagan har i del A ändrats med avseende på nya kriterier samt nya och borttagna indikatorer. I del B har ändringar gjorts i indikatornamn och under Metod, Tröskelvärde eller Bedömningsområde.

Kriterium	Indikator(-er)
D1C3 Populationerna av fåglar, däggdjur och fiskar har demografiska egenskaper (t.ex. storleksfördelning, näringsstatus och reproduktionsförmåga) som tyder på att de är friska och inte negativt påverkade av mänsklig verksamhet.	1.3A Dräktighetsfrekvens hos gråsäl (3) 1.3B Späcktjocklek hos gråsäl (3) 1.3D Häckningsframgång hos sillgrissla (2) 1.3E Storleksfördelning av kustfiskarter (4) 3.3A Åldersfördelning för alla kommersiellt nyttjade populationer (4)
D1C4 Utbredning av arter överensstämmer med rådande geomorfologiska, geografiska och klimatiska villkor.	1.4A Utbredning av gråsäl (3) 1.4B Utbredning av knubbsäl (3) 1.4C Utbredning av vikaresäl (3) 1.4D Utbredning av tumlare (1)
D1C5 Livsmiljöerna för arterna har den nödvändiga utsträckning och de förhållanden som krävs för att stödja de olika stadierna i artens livscykel.	Indikatorer saknas
D1C6 Tillståndet i pelagiska livsmiljöer, inklusive deras biotiska och abiotiska struktur och deras funktioner (t.ex. dess typiska artsammansättning och dessa arters relativa abundans, frånvaro av särskilt känsliga eller sårbara arter eller arter som tillhandahåller en viktig funktion, arternas storleksstruktur) är inte negativt påverkade av mänskliga belastningar.	1.6A Storlek och mängd av djurplankton (6) 1.6B Artsammansättning av växtplankton (5) och (6) 5.2A Se under Deskriptor 5. Övergödning (5) 5.2B Se under Deskriptor 5. Övergödning (6) 5.3A Se under Deskriptor 5. Övergödning (6) 5.3B Se under Deskriptor 5. Övergödning (5) och (6) 5.4A Se under Deskriptor 5. Övergödning (5) 5.4B Se under Deskriptor 5. Övergödning (6)

(HVMFS 2024:11)

(1) Tumlare:

God miljöstatus: När alla kriterier klarar god status för respektive population inom relevant bedömningsområde. (HVMFS 2024:11)

(2) Fåglar:

God miljöstatus: När minst 75 % av arterna inom en artgrupp klarar sina artspecifika tröskelvärden. För varje art bedöms om tröskelvärdet klaras. Arterna bedöms inom var och en av de fem artgrupperna (ytfödosök, pelagiskt födosök, bentiskt födosök, betande födosök och vadare). (HVMFS 2024:11)

(3) Säl:

God miljöstatus¹: När alla kriterier som kan bedömas kvantitativt klarar god status för respektive art i bedömningsområdet. Varje kriterium klarar god status när tröskelvärdena för alla indikatorer för respektive art klaras i bedömningsområdet. (HVMFS 2024:11)

¹ För utförlig beskrivning av god miljöstatus se faktablad för god miljöstatus: <https://www.havochvatten.se/faktablad-for-god-miljostatus>.

(4) Fisk¹:

God miljöstatus: När minst 80 % av arterna i artgruppen klarar sina artspecifika tröskelvärden i respektive bedömningsområde. Om mindre än fem arter bedöms måste alla arter klara sina tröskelvärden.

Status bedöms separat för de tre artgrupperna kustfisk, demersal fisk och pelagisk fisk. (HVMFS 2024:11)

(5) Pelagiska livsmiljöer kust:

God miljöstatus: När både växtplankton och djurplankton klarar sina tröskelvärden i alla kustvattentyper i Västerhavet respektive Östersjön. För sammanvägning av växtplankton viktas indikatorn 1.6B mot 5.3A eller 5.3B med faktorn 0,6 för 1.6B. Dessutom bedöms det som en betydande risk för att livsmiljötypen inte upprätthåller eller kan uppnå god miljöstatus om något av kriterierna D5C2 eller D5C4 inte klaras. (HVMFS 2024:11)

(6) Pelagiska livsmiljöer utsjö:

God miljöstatus: När både växtplankton och djurplankton klarar sina tröskelvärden i alla utsjövatten i Västerhavet respektive Östersjön. För sammanvägning av växtplankton viktas indikatorn 1.6B mot 5.3A eller 5.3B med faktorn 0,6 för 1.6B. Dessutom bedöms det som en betydande risk för att livsmiljötypen inte upprätthåller eller kan uppnå god miljöstatus om något av kriterierna D5C2 eller D5C4 inte klaras. (HVMFS 2024:11)

Deskriptor 2. Främmande arter

Kriterium	Indikator(-er)
D2C1 Nya introduktioner av främmande arter minimeras eller minskas till noll.	2.1A Introduktioner av nya främmande arter

God miljöstatus: När tröskelvärdet klaras inom respektive bedömningsområde. (HVMFS 2024:11)

Deskriptor 3. Kommersiellt nyttjade fiskar och skaldjur

Kriterium	Indikator(-er)
D3C1 Fiskeridödligheten för populationer av kommersiellt nyttjade arter ligger under nivåer som garanterar en maximal hållbar avkastning.	3.1A Fiskeridödlighet (F) för alla kommersiellt nyttjade populationer
D3C2 Lekbiomassan (SSB) för populationer av kommersiellt nyttjade arter ligger över nivåer för biomassa som kan ge maximal hållbar avkastning.	3.2A Lekbiomassa (SSB) för alla kommersiellt nyttjade populationer ²
D3C3 Ålders- och storleksfördelning av individer i populationerna av kommersiellt nyttjade arter indikerar en frisk population.	3.3A Åldersfördelning för alla kommersiellt nyttjade populationer

¹ I fisk ingår här både fiskar och skaldjur.

² Arter enligt vad som anges i kommissionsbeslutets bilaga Del 1 under Deskriptor 3 under Specifikationer och standardiserade metoder för övervakning och bedömning punkt 1.

God miljöstatus: När alla populationer i respektive bedömningsområde klarar de populationsspecifika tröskelvärdena.

Bedömningen sker per population utifrån det kriterium av D3C1 och D3C2 som visar sämst status. Samlad status för en population kan grundas på bedömning av endast ett kriterium om det kriteriet inte klarar det populationsspecifika tröskelvärdet. Dessutom bedöms det som en betydande risk för att populationen inte upprätthåller god status om tröskelvärdet för åldersfördelning enligt kriterium D3C3 inte nås. För att påvisa i vilken utsträckning god miljöstatus nås ska det för varje bedömningsområde anges hur många populationer som uppnår god status respektive inte uppnår god status och hur många populationer som inte bedömts. (HVMFS 2024:11)

Deskriptor 4. Marina näringsvävar

Kriterium	Indikator(-er)
D4C1 Den trofiska gruppens mångfald (artsammansättning och arternas relativa abundans) är inte negativt påverkad till följd av mänskliga belastningar. (HVMFS 2024:11)	1.2A Abundans av häckande sjöfåglar 1.2B Abundans av övervintrande sjöfåglar 1.2C Abundans och trender för gråsäl 1.2D Abundans och trender för knubbsäl 1.2E Abundans och trender för vikaresäl 1.2J Förekomst av nyckelart av fisk i kustvatten 1.6B Artsammansättning av växtplankton 3.2A Lekbiomassa (SSB) för alla kommersiellt nyttjade populationer
D4C2 Balansen i total abundans mellan de trofiska grupperna är inte negativt påverkad till följd av mänskliga belastningar.	4.2A Abundans av viktiga funktionella grupper av fisk i kustvatten – rovfisk och karpfisk
D4C3 Individernas storleksfördelning inom den trofiska gruppen är inte negativt påverkad till följd av mänskliga belastningar. (HVMFS 2024:11)	1.6A Storlek och mängd av djurplankton 1.3E Storleksfördelning av kustfiskarter 3.3A Åldersfördelning av kommersiellt nyttjade fiskarter
D4C4 Produktiviteten inom den trofiska gruppen är inte negativt påverkad till följd av mänskliga belastningar. (HVMFS 2024:11)	1.3A Dräktighetsfrekvens hos gråsäl 1.3B Späcktjocklek hos gråsäl 1.3D Häckningsframgång hos sill-grissla

God miljöstatus: Metod för sammanvägning för kvantitativ bedömning per kriterium saknas.

Deskriptor 5. Övergödning

Kriterium	Indikator(-er)
D5C1 Halter av näringsämnen ligger inte på nivåer som tyder på negativa övergödningseffekter	5.1A Koncentrationer av kväve och fosfor i kustvatten 5.1B Koncentrationer av kväve och fosfor i utsjövatten
D5C2 Klorofyll a-halterna ligger inte på nivåer som tyder på negativa effekter av näringsberikning	5.2A Biomassa av växtplankton i kustvatten (klorofyll a och biovolym) 5.2B Klorofyll a-koncentration i utsjövatten
D5C3 Antal, rumslig utbredning och varaktighet av skadliga algbloomingstillfällen ligger inte på nivåer som tyder på negativa effekter av näringsberikning.	5.3A Skadliga algbloomingar i Östersjön 5.3B Förekomst av skadliga alger i Västerhavet
D5C4 Vattnets siktdjup har inte, på grund av näringsberikning, minskats till nivåer som tyder på negativa effekter på bentiska livsmiljöer eller andra övergödningseffekter.	5.4A Siktdjup i kustvatten 5.4B Siktdjup i utsjövatten
D5C5 Halten löst syre har inte, på grund av näringsberikning, minskats till nivåer som tyder på negativa effekter på bentiska livsmiljöer eller andra övergödningseffekter.	5.5A Syrebalans i kustvatten 5.5B Syrebalans i utsjövatten 5.5C Syreskuld i utsjövatten
D5C7 Makrofyt samhällenas artsammansättning samt relativa abundans uppnår värden som indikerar att det inte förekommer någon negativ effekt på grund av näringsberikning eller organisk berikning.	5.7A Djuputbredning av makrovegetation i kustvatten
D5C8 Makrofaunasamhällenas artsammansättning samt relativa abundans uppnår värden som indikerar att det inte förekommer någon negativ effekt på grund av näringsberikning eller organisk berikning.	5.8A Bottenfauna i kustvatten 5.8B Bottenfauna i utsjövatten

Västerhavet:

God miljöstatus¹: När kriteriegrupperna Direkta effekter och Indirekta effekter båda når god status i respektive bedömningsområde. Kriteriegrupperna är Direkta effekter (kriterierna D5C2, D5C3 och D5C7) och Indirekta effekter (D5C4, D5C5, och D5C8). Sammanvägning till kriteriegrupp sker genom viktning av bedömningsresultaten mellan de kriterier som ingår i gruppen. Viktningen kan variera beroende på vilka

¹ För utförlig beskrivning av god miljöstatus se faktablad för god miljöstatus: <https://www.havochvatten.se/faktablad-for-god-miljostatus>.

kriterier som bedöms i respektive bedömningsområde. Bedömning av varje kriterium görs utifrån bedömningen av de ingående indikatorerna.

För bedömning av den samlade statusen ska det för varje kriterium göras en uppskattning av i hur stor del av området tröskelvärdena följs.

I kustvatten ska det utifrån de kriterier som använts avgöras om området är utsatt för övergödning.

I utsjövatten ska det utifrån de kriterier som använts göras en uppskattning av hur stor del av området som inte är utsatt för övergödning.

(HVMFS 2024:11)

Östersjön:

God miljöstatus¹: När kriteriegrupperna Direkta effekter och Indirekta effekter och Näringsämnen (D5C1) alla når god status i respektive bedömningsområde. Kriteriegrupperna är Direkta effekter (kriterierna D5C2, D5C3 och D5C7) och Indirekta effekter (D5C4, D5C5 och D5C8). Sammanvägning till kriteriegrupp sker genom viktning av bedömningsresultaten mellan de kriterier som ingår i gruppen. Viktningen kan variera beroende på vilka kriterier som bedöms i respektive bedömningsområde. Bedömning av varje kriterium görs utifrån bedömningen av de ingående indikatorerna. (HVMFS 2024:11)

För bedömning av den samlade statusen ska det för varje kriterium göras en uppskattning av i hur stor del av området tröskelvärdena följs.

I kustvatten ska det utifrån de kriterier som använts avgöras om området är utsatt för övergödning.

I utsjövatten ska det utifrån de kriterier som använts göras en uppskattning av hur stor del av området som inte är utsatt för övergödning.

Deskriptor 6. Havsbottnens integritet

Kriterium	Indikator(-er)
D6C3 Rumslig omfattning av varje livsmiljötyp som påverkas negativt av fysisk störning, genom ändring av dess biotiska och abiotiska struktur och dess funktioner (t.ex. genom förändringar i artsammansättningen och i arternas relativa abundans, genom frånvaro av särskilt känsliga eller ömtåliga arter eller arter som tillhandahåller en viktig funktion, arternas storleksstruktur).	6.3A Utsträckning av fysisk störning i bentiska livsmiljöer
D6C4 Omfattningen av förlust av livsmiljötypen, till följd av mänskliga belastningar, överstiger inte en specificerad andel av livsmiljöns naturliga omfattning i bedömningsområdet. (HVMFS 2024:11)	6.4A Utsträckning av fysisk förlust i bentiska livsmiljöer
D6C5 Omfattningen av negativa effekter av mänskliga belastningar på	6.5A Utbredning av ålgräsängar 5.5A Syrebalans i kustvatten

¹ För utförlig beskrivning av god miljöstatus se faktablad för god miljöstatus: <https://www.havochvatten.se/faktablad-for-god-miljostatus>.

Kriterium	Indikator(-er)
<i>livsmiljötypens tillstånd, inklusive ändring av dess biotiska och abiotiska struktur och dess funktioner (t.ex. typisk artsammansättning och dessa arters relativa abundans, frånvaro av särskilt känsliga eller ömtåliga arter eller arter som tillhandahåller en viktig funktion, arternas storleksstruktur) överstiger inte en viss andel av livsmiljötypens naturliga omfattning i bedömningsområdet. (HVMFS 2024:11)</i>	5.5B Syrebalans i utsjövatten 5.7A Djuputbredning av makrovegetation i kustvatten 5.8A Bottenfauna i kustvatten 5.8B Bottenfauna i utsjövatten

God miljöstatus¹: När alla huvudsakliga livsmiljötyper i bedömningsområdet klarar sina respektive livsmiljötypiska tröskelvärden med avseende på livsmiljöns kvalitet (kriterierna D6C3 och D6C5) och tillåten fysisk förlust (kriterium D6C4). En huvudsaklig livsmiljötyp är i god status när den totala negativa påverkan från mänskliga aktiviteter inte överstiger 25 % under förutsättning att kriterium D6C4 klarar tröskelvärdet. Kriterium D6C3 vägs först samman med kriterium D6C5, sedan sker sammanvägning med kriterium D6C4. (HVMFS 2024:11)

Deskriptor 7. Bestående förändringar av hydrografiska villkor²

Deskriptor 8. Koncentrationer och effekter av farliga ämnen

Kriterium	Indikator(-er)
D8C1 <i>Halter av farliga ämnen i relevant matris (biota eller sediment) överskrider inte de bedömningsgrunder eller gränsvärden som anges i HVMFS 2019:25 eller värden som överenskommit genom regionalt eller delregionalt samarbete. (HVMFS 2024:11)</i>	8.1A Halter av farliga ämnen (1) 8.1B Halter av radionuklider (1)
D8C2 <i>Arternas hälsa eller livsmiljöernas tillstånd påverkas inte negativt på grund av farliga ämnen, inklusive kumulativa och synergistiska effekter.</i>	8.2A Effekter av organiska tennföreningar på snäckor (imposex) (2) 8.2B Produktivitet hos havsörn (2) 8.2C Störningar i reproduktionen hos vitmärta (2) 8.2D Störningar i reproduktionen hos tånglake (2)
D8C3 <i>Den rumsliga omfattningen och varaktigheten av betydande akuta föroreningshändelser minimeras.</i>	8.3A Volym av upptäckta utsläpp av olja och oljeliknande produkter (3)

¹ För utförlig beskrivning av god miljöstatus se faktablad för god miljöstatus: <https://www.havochvatten.se/faktablad-for-god-miljostatus>

² Deskriptor 7 lyder enligt följande: En bestående förändring av de hydrografiska villkoren påverkar inte de marina ekosystemen på ett negativt sätt. Till denna deskriptor finns inga obligatoriska kriterier och kompletterande kriterier används inte eftersom indikatorer saknas.

(1) Halter av farliga ämnen:

God miljöstatus: När tröskelvärdena klaras för samtliga ämnen (inklusive radionuklider enligt indikator 8.1B) i respektive bedömningsområde. Bedömningen görs och redovisas separat för allmänt förekommande beständiga, bioackumulerande och toxiska ämnen (PBT-ämnen) som avses i artikel 8a.1 a i direktiv 2008/105/EG, respektive övriga ämnen. (HVMFS 2024:11)

(2) Effekter av farliga ämnen:

God miljöstatus: När tröskelvärdena för respektive indikator klaras i respektive bedömningsområde. Indikatorerna integreras inte till kriterienivå. (HVMFS 2024:11)

(3) Utsläpp av olja m.m.

God miljöstatus: När tröskelvärdet klaras i respektive bedömningsområde. (HVMFS 2024:11)

Deskriptor 9. Farliga ämnen i fisk och andra marina livsmedel

Kriterium	Indikator(-er)
D9C1 Halter av farliga ämnen i ätliga vävnader av marina livsmedel som fångats eller skördats i naturen (ej inbegripet fisk från vattenbruk) överskrider inte fastställda gränsvärden för livsmedel enligt förordning (EU) nr 2023/915 ¹ eller värden som överenskommits genom regionalt eller delregionalt samarbete. (HVMFS 2024:11)	9.1A Halter av farliga ämnen i ätliga vävnader av fisk och skaldjur

God miljöstatus: När tröskelvärdena klaras för samtliga ämnen och för respektive art i respektive bedömningsområde. (HVMFS 2024:11)

Deskriptor 10. Marint skräp

Kriterium	Indikator(-er)
D10C1 Sammansättning, mängd och rumslig fördelning av skräp, exklusive mikroskräp, längs kusterna och på havsbotten ligger på nivåer som inte orsakar skador på kust- och havsmiljön.	10.1A Mängd skräp på stränder 10.1B Mängd skräp på havsbotten
D10C2 Sammansättning, mängd och rumslig fördelning för mikroskräp längs kusterna, i vattnets ytskikt och i havsbottens sediment ligger på nivåer som inte orsakar skador på kust- och havsmiljön.	Indikatorer saknas

(HVMFS 2024:11)

¹ KOMMISSIONENS FÖRORDNING (EU) 2023/915 av den 25 april 2023 om gränsvärden för vissa främmande ämnen i livsmedel och om upphävande av förordning (EG) nr 1881/2006.

God miljöstatus: När tröskelvärden för samtliga indikatorer klaras i respektive bedömningsområde. (HVMFS 2024:11)

Deskriptor 11. Undervattensbuller

Kriterium	Indikator(-er)
D11C1 Den rumsliga fördelningen, den tidsmässiga varaktigheten och nivån av impulsiva ljudkällor från mänsklig verksamhet överskrider inte nivåer som negativt påverkar populationer av marina djur.	11.1A Förekomst och effekt av impulsivt undervattensljud (1)
D11C2 Den rumsliga fördelningen, den tidsmässiga varaktigheten och nivån av kontinuerligt lågfrekvent ljud från mänsklig verksamhet överskrider inte nivåer som negativt påverkar populationer av marina djur.	11.2A Förekomst och effekt av kontinuerligt lågfrekvent undervattensljud (2)

(HVMFS 2024:11)

(1) Impulsivt undervattensljud:

God miljöstatus: När samtliga tröskelvärden klaras i respektive bedömningsområde. (HVMFS 2024:11)

(2) Kontinuerligt undervattensljud:

God miljöstatus: När samtliga tröskelvärden klaras i respektive bedömningsområde. (HVMFS 2024:11)

Del B Indikatorer för att bedöma god miljöstatus¹

Här fastslås vilka indikatorer som ska användas för att bedöma de förhållanden som anges i del A. (HVMFS 2024:11)

1. Biologisk mångfald

Fåglar

1.2A Abundans av häckande sjöfåglar (HVMFS 2024:11)

Förvaltningsområde: Nordsjön och Östersjön

Metod: Övervakning ska ske enligt metodbeskrivningen i övervakningsprogrammet [Sjöfåglar](#).

Endast data från inventeringar som upprepats vid minst ett tillfälle får inkluderas. Årliga populationsindex ska beräknas på nationell nivå för samtliga arter som ska bedömas. Det geometriska medelvärdet för den 6-åriga bedömningsperioden ska jämföras med medelvärdet för referensperioden. Arterna grupperas sedan i funktionella grupper utifrån deras sätt att söka föda: Ytfödosökande (kustlabb, skrattnås, fiskmås, havstrut, gråtrut, silltrut, skräntärna, silvertärna, fisktärna), pelagiskt födosökande (småskrake, storskrake, skäggdopping, storskarv, sillgrissla, tordmule, tobisgrissla), bentiskt födosökande (vigg, ejder, svärta), betande födosök (knölsvan, grågås, vitkindad gås, kanadagås, gräsand) och vadande födosök (gravand, strandskata, större strandpipare, drillsnäppa, rödbena, roskarl). (HVMFS 2024:11)

Referensperioden är 1990–2000.

Bedömningsområde: Västerhavet och Östersjön, enligt *bilaga 1* karta 1.

Tröskelvärde: För arter som lägger mer än ett ägg: Abundansens medelvärde under bedömningsperioden ska vara ≥ 70 % av referensperiodens värde. (HVMFS 2024:11)

För arter som lägger ett ägg: Abundansens medelvärde under bedömningsperioden ska vara ≥ 80 % av referensperiodens värde.

1.2B Abundans av övervintrande sjöfåglar (HVMFS 2024:11)

Förvaltningsområde: Nordsjön och Östersjön

Metod: Övervakning ska ske enligt metodbeskrivningen i övervakningsprogrammet [Sjöfåglar](#). (HVMFS 2024:11)

¹ Havs- och vattenmyndigheten har tagit fram faktablad för respektive indikator med utförligare information:

<https://www.havochvatten.se/planering-forvaltning-och-samverkan/havsmiljoforvaltning/bedomningen-av-havsmiljons-tillstand/faktablad-for-indikatorer.html#Text>.

De övervakningsmetoder som finns beskrivna i övervakningsprogrammet enligt havsmiljöförordningen finns här: <https://www.havochvatten.se/overvakning-och-uppfoljning/miljoovervakning/miljoovervakning-i-kust-och-hav.html>.

Data till bedömningen ska hämtas från de inventeringar av sjöfågel som genomförts längs stora delar av Sveriges kust sedan 1960-talet. Baserat på dessa räkningar ska årliga populationsindex beräknas för samtliga aktuella arter för Östersjön respektive Västerhavet. Det geometriska medelvärdet för den 6-åriga bedömningsperioden ska jämföras med medelvärdet för referensperioden. Arterna grupperas sedan i funktionella grupper utifrån deras sätt att söka föda: Ytfödosökande (fiskmås, havstrut, gråtrut), pelagiskt födosökande (salskrake, småskrake, storskrake, skäggdopping, svarthakedopping, smålom, storlom, storskarv), bentiskt födosökande (brunand, vigg, bergand, ejder, alfågel, sjöorre, svärta, knipa), betande födosök (knölsvan, sångsvan, bläsand, gräsand, stjärtand, sothöna) och vadande födosök (kricka). (HVMFS 2024:11)

Referensperioden är 1990–2000.

Bedömningsområde: Västerhavet och Östersjön, enligt *bilaga 1* karta 1. (HVMFS 2024:11)

Tröskelvärde: För arter som lägger mer än ett ägg: Abundansens medelvärde under bedömningsperioden ska vara ≥ 70 % av referensperiodens värde.

För arter som lägger ett ägg: Abundansens medelvärde under bedömningsperioden ska vara ≥ 80 % av referensperiodens värde.

1.3D Häckningsframgång hos sillgrissla (HVMFS 2024:11)

Förvaltningsområde: Östersjön

Metod: Övervakning utförs genom att observera ett urval av häckningsområden eller bon inom sillgrisslekolonierna på Stora Karlsö (Gotland) och registrera framsteg av reproduktion genom att räkna häckande par och/eller flygfärdig avkomma.

Bedömningsområde: Östersjön enligt *bilaga 1* karta 1.

Tröskelvärde: Tillväxthastigheten i populationen ska inte vara lägre än vad som motsvarar en minskning i populationsstorlek med maximalt 30 % över tre generationer. (HVMFS 2024:11)

Däggdjur

1.1A Dödlighet av tumlare orsakad av mänsklig aktivitet

Förvaltningsområde: Nordsjön och Östersjön

Metod: Övervakning ska ske enligt metodbeskrivningen i övervakningsprogrammet [Bifångst](#). (HVMFS 2024:11)

Data på antal bifångade djur från alla tillgängliga källor summeras årligen. Det är till exempel strandade tumlare som tas om hand av Naturhistoriska riksmuseet där dödsorsaken bedöms vara bifångst eller genom särskilda studier. Rapportering av bifångade tumlare enligt Kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 404/2011 ska också användas. Uppgifter om antal strandade djur med oklar dödsorsak som bedöms orsakad direkt av människan ingår också i bedömningen. (HVMFS 2024:11)

Bedömningsområde: Havsbassänger enligt *bilaga 1* karta 2 enligt följande: Östersjöpopulationen: Bornholms havet och Hanöbukten, V Gotlandshavet, Ö Gotlandshavet, N Gotlandshavet, Ålands hav och Bottenhavet.

Bälthavspopulationen: Kattegatt, Öresund, Arkonahavet och S Öresund.

Nordsjöpopulationen: Kattegatt och Skagerrak. (HVMFS 2024:11)

Tröskelvärde: När dödligheten direkt orsakad av mänsklig aktivitet inte överskrider de värden som anges nedan.

Östersjöpopulationen: Noll (0) individer per år. (HVMFS 2024:11)

Bälthavspopulationen: 73 individer per år. (HVMFS 2024:11)

Nordsjöpopulationen: 1622 individer per år. (HVMFS 2024:11)

1.1B Dödlighet av gråsäl orsakad av mänsklig aktivitet (HVMFS 2024:11)

Förvaltningsområde: Nordsjön och Östersjön (HVMFS 2024:11)

Metod: Övervakning av antal av bifångade sälar ska ske enligt metodbeskrivningen i övervakningsprogrammet [Bifångst](#). (HVMFS 2024:11)

Data på antal bifångade djur från alla tillgängliga källor summeras årligen. Det är till exempel strandade sälar som tas om hand av Naturhistoriska riksmuseet där dödsorsaken bedöms vara bifångst eller genom särskilda studier. Rapportering av bifångade sälar enligt Kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 404/2011 ska också användas. Uppgifter om antal sälar dödade genom jakt och antal strandade djur med oklar dödsorsak som bedöms orsakad direkt av människan ingår också i bedömningen. (HVMFS 2024:11)

Bedömningsområde: Samtliga bassänger i Östersjön samt Öresund enligt bilaga 1 karta 2. (HVMFS 2024:11)

Tröskelvärde: När dödligheten orsakad direkt av mänsklig aktivitet inte överskrider de värden som anges nedan. (HVMFS 2024:11)

Östersjöpopulationen: 1 330 individer per år. (HVMFS 2024:11)

1.1C Dödlighet av knubbsäl orsakad av mänsklig aktivitet (HVMFS 2024:11)

Förvaltningsområde: Nordsjön och Östersjön (HVMFS 2024:11)

Metod: Övervakning av antal av bifångade sälar ska ske enligt metodbeskrivningen i övervakningsprogrammet [Bifångst](#). (HVMFS 2024:11)

Data på antal bifångade djur från alla tillgängliga källor summeras årligen. Det är till exempel strandade sälar som tas om hand av Naturhistoriska riksmuseet där dödsorsaken bedöms vara bifångst eller genom särskilda studier. Rapportering av bifångade sälar enligt Kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 404/2011 ska också användas. Uppgifter om antal sälar dödade genom jakt och antal strandade djur med oklar dödsorsak som bedöms orsakad direkt av människan ingår också i bedömningen. (HVMFS 2024:11)

Bedömningsområde: Havsbassänger enligt bilaga 1 karta 2. (HVMFS 2024:11)

Skagerrakpopulationen: Skagerrak. (HVMFS 2024:11)

Bälthavspopulationen: Kattegatt, Öresund, Arkonahavet och S Öresund samt Bornholms havet och Hanöbukten. (HVMFS 2024:11)

Kalmarsundspopulationen: V Gotlandshavet. (HVMFS 2024:11)

Tröskelvärde: När dödligheten orsakad direkt av mänsklig aktivitet inte överskrider de värden som anges nedan.

Skagerrakpopulationen: Tröskelvärdet inte fastställt.

Kattegatt och Bälthavspopulationen: 417 individer per år.

Kalmarsundspopulationen: Noll (0) individer per år.

1.1D Dödlighet av vikaresäl orsakad av mänsklig aktivitet (HVMFS 2024:11)

Förvaltningsområde: Östersjön (HVMFS 2024:11)

Metod: Övervakning av antal av bifångade sälar ska ske enligt metodbeskrivningen i övervakningsprogrammet [Bifångst](#). (HVMFS 2024:11)

Data på antal bifångade djur från alla tillgängliga källor summeras årligen. Det är till exempel strandade sälar som tas om hand av Naturhistoriska riksmuseet där dödsorsaken bedöms vara bifångst eller genom särskilda studier. Rapportering av bifångade sälar enligt Kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 404/2011 ska också användas. Uppgifter om antal sälar dödade genom jakt och antal strandade djur med oklar dödsorsak som bedöms orsakad direkt av människan ingår också i bedömningen. (HVMFS 2024:11)

Bedömningsområde: Ålands hav, Bottenhavet, Norra Kvarken och Bottenviken enligt *bilaga 1* karta 2. (HVMFS 2024:11)

Tröskelvärde: När dödligheten orsakad direkt av mänsklig aktivitet inte överskrider de värden som anges nedan. (HVMFS 2024:11)

Bottniska viken populationen: 443 individer per år. (HVMFS 2024:11)

1.2C Abundans och trender för gråsäl

Förvaltningsområde: Nordsjön och Östersjön (HVMFS 2024:11)

Metod: Övervakning ska ske enligt metodbeskrivningen i övervakningsprogrammet [Säl](#). (HVMFS 2024:11)

Antalet sälar som ligger uppe på land under sälarnas pälsbytesperiod i maj och juni räknas. Data ska sammanställas för att beräkna antal sälar och tidserier ska användas för att beräkna tillväxthastighet för en given tidsperiod.

Bedömningsområde: Samtliga bassänger i Östersjön samt Öresund enligt *bilaga 1* karta 2. (HVMFS 2024:11)

Tröskelvärden: Om tillväxten för populationen börjar plana ut och populationsstorleken närmar sig 80 % av ekosystemets bärförmåga: Populationen ska inte minska med mer än 10 % under en 10-årsperiod. (HVMFS 2024:11)

Om populationsstorleken underskrider populationsstorleken för 80 % av ekosystemets bärförmåga: Populationen är minst 10 000 individer i förvaltningsområdet¹ och tillväxthastigheten ska vara ≥ 7 % per år. (HVMFS 2024:11)

1.2D Abundans och trender för knubbsäl (HVMFS 2024:11)

Förvaltningsområde: Nordsjön och Östersjön

Metod: Övervakning ska ske enligt metodbeskrivningen i övervakningsprogrammet [Säl](#). (HVMFS 2024:11)

Inventeringar utförs under pälsbytesperioden i augusti på samtliga lokaler. Data, även från andra länder, ska sammanställas för att beräkna antal sälar och tidserier ska användas för att beräkna tillväxthastighet för en given tidsperiod. (HVMFS 2024:11)

¹ Förvaltningsområde för gråsäl som består av en grupp av bassänger enligt Helcoms rekommendation 27/28–2.

Bedömningsområde: Havsbassänger enligt *bilaga 1* karta 2. (HVMFS 2024:11)

Skagerrakpopulationen: Skagerrak. (HVMFS 2024:11)

Bälthavspopulationen: Kattegatt, Öresund, Arkonahavet och S Öresund samt Bornholms havet och Hanöbukten. (HVMFS 2024:11)

Kalmarsundspopulationen: V Gotlandshavet. (HVMFS 2024:11)

Tröskelvärde: Om tillväxten för populationen börjar plana ut och populationsstorleken närmar sig 80 % av ekosystemets bärförmåga: Populationen ska inte minska med mer än 10 % under en 10-årsperiod. (HVMFS 2024:11)

Om populationsstorleken underskrider populationsstorleken för 80 % av ekosystemets bärförmåga: Populationen är minst 10 000 individer i varje förvaltningsområde¹ och tillväxthastigheten ska vara ≥ 9 % per år. (HVMFS 2024:11)

1.2E Abundans och trender för vikaresäl (HVMFS 2024:11)

Förvaltningsområde: Östersjön (HVMFS 2024:11)

Metod: Övervakning ska ske enligt metodbeskrivningen i övervakningsprogrammet [Säl](#). (HVMFS 2024:11)

Antalet sälar på isen under pälsbytet i april-maj ska räknas. Data ska sammanställas för att beräkna en minsta populationsuppskattning och tidserier ska användas för att beräkna tillväxthastighet för en given tidsperiod. (HVMFS 2024:11)

Bedömningsområde: Ålands hav, Bottenhavet, N Kvarken och Bottenviken, enligt *bilaga 1* karta 2. (HVMFS 2024:11)

Tröskelvärden: Om tillväxten för populationen börjar plana ut och populationsstorleken närmar sig 80 % av ekosystemets bärförmåga: Populationen ska inte minska med mer än 10 % under en 10-årsperiod. (HVMFS 2024:11)

Om populationsstorleken underskrider populationsstorleken för 80 % av ekosystemets bärförmåga: Populationen är minst 10 000 individer i förvaltningsområdet² och tillväxthastigheten ska vara ≥ 7 % per år. (HVMFS 2024:11)

1.2I Abundans och trender för tumlare (HVMFS 2024:11)

Förvaltningsområde: Nordsjön och Östersjön

Metod: Övervakning ska ske enligt metodbeskrivningen i övervakningsprogrammet [Tumlare](#). (HVMFS 2024:11)

Bedömningarna utförs separat för de tre populationerna Östersjöpopulationen, Bälthavspopulationen och Nordsjöpopulationen. Bedömningarna baseras på data för abundans av tumlare rapporterad under en sexårig bedömningsperiod. I de trendanalyser som används för att identifiera långtidstrender och möjliga baslinjer inkluderas även data före bedömningsperioden. När det är möjligt görs bedömningen av abundans och trendanalyser på populationsnivå med data från undersökningar av

¹ Förvaltningsområde för knubbsäl som består av en grupp av bassänger enligt Helcoms rekommendation 27/28–2.

² Förvaltningsområde för vikaresäl som består av en grupp av bassänger enligt Helcoms rekommendation 27/28–2.

populationsstorlek, till exempel SCANS, MiniSCANS och/eller SAMBAH. (HVMFS 2024:11)

Bedömningsområde: Havsbassänger enligt *bilaga 1* karta 2 enligt följande. (HVMFS 2024:11)

Östersjöpopulationen: Bornholms havet och Hanöbukten, V Gotlands-havet, Ö Gotlandshavet, N Gotlandshavet, Ålands hav och Bottenhavet. (HVMFS 2024:11)

Bälthavspopulationen: Kattegatt, Öresund, Arkonahavet och S Öresund. (HVMFS 2024:11)

Nordsjöpopulationen: Kattegatt och Skagerrak. (HVMFS 2024:11)

Tröskelvärde:

Östersjöpopulationen: När antalet tumlare ligger över gränsreferensnivån (limit reference level – LRL = 10 000 individer), och det finns en positiv trend mot bevarandemålen enligt åtgärdsprogram för tumlare (80 % av ekologisk bärförmåga). (HVMFS 2024:11)

Bälthavspopulationen: När antalet tumlare ligger över gränsreferensnivån (limit reference level – LRL = 10 000 individer), och det finns en positiv trend mot bevarandemålen enligt åtgärdsprogram för tumlare (80 % av ekologisk bärförmåga). (HVMFS 2024:11)

Nordsjöpopulationen: Abundansen ska inte minska med mer än 30 % (≥ 30 %) under en tregenerationsperiod (22,5 år) och får inte understiga baslinjen från den första populationsuppskattningen 1998. (HVMFS 2024:11)

1.3A Dräktighetsfrekvens hos gråsäl

Förvaltningsområde: Nordsjön och Östersjön

Metod: Övervakning ska ske enligt metodbeskrivningen i övervakningsprogrammet [Hälsotillstånd hos marina däggdjur](#). (HVMFS 2024:11)

Dräktighetsfrekvensen ska skattas som andelen (%) av alla vuxna honor (6–24 år) som är dräktiga eller har tecken i reproduktionsorganen som tyder på en dräktighet under föregående reproduktionsperiod. För att få tillräckliga stickprovsstorlekar aggregeras data för sexårsperioder.

Bedömningsområde: Samtliga bassänger i Östersjön samt Öresund, enligt *bilaga 1* karta 2. (HVMFS 2024:11)

Tröskelvärde: När dräktighetsfrekvensen är ≥ 90 %.

1.3B Späcktjocklek hos gråsäl

Förvaltningsområde: Nordsjön och Östersjön

Metod: Övervakning ska ske enligt metodbeskrivningen i övervakningsprogrammet [Hälsotillstånd hos marina däggdjur](#). (HVMFS 2024:11)

Medelspäcktjockleken på alla djur från ett homogent stickprov av populationen ska beräknas och används som ingångsvärden i en statistisk analys. Om provstorleken bedöms vara för liten på årsbasis kan analysen använda sig av medelvärden över en treårsperiod eller om nödvändigt över hela bedömningsperioden. (HVMFS 2024:11)

Bedömningsområde: Samtliga bassänger i Östersjön samt Öresund, enligt *bilaga 1* karta 2. (HVMFS 2024:11)

Tröskelvärde: När späcktjocklek hos sälar fällda genom jakt, 1–3 år, ≥ 40 mm. När späcktjocklek hos bifångade sälar, 1–3 år, ≥ 35 mm. (HVMFS 2024:11)

1.4A Utbredning av gråsäl

Förvaltningsområde: Nordsjön och Östersjön

Metod: Övervakning ska ske enligt metodbeskrivningen i övervakningsprogrammet [Säl](#). Antalet sälar som ligger uppe på land under sälarnas pälsbytesperiod i maj och juni inventeras. Bedömning ska göras av om sälar finns på alla tillgängliga lokaler och av om utbredningsområdet bibehålls. (HVMFS 2024:11)

Bedömningsområde: Samtliga bassänger i Östersjön samt Öresund, enligt bilaga 1 karta 2. (HVMFS 2024:11)

Tröskelvärde: 1. Alla tillgängliga lokaler för reproduktion, pälsbyte och vila är koloniserade. 2. Utbredningsområdet för födosök och förflyttning minskar inte. (HVMFS 2024:11)

1.4B Utbredning av knubbsäl

Förvaltningsområde: Nordsjön och Östersjön

Metod: Övervakning ska ske enligt metodbeskrivningen i övervakningsprogrammet [Säl](#). Inventeringar utförs under pälsbytesperioden i augusti på samtliga lokaler. Bedömning ska göras av om sälar återfinns på alla lokaler och av om utbredningsområdet bibehålls. (HVMFS 2024:11)

Bedömningsområde: Havsbassänger enligt bilaga 1 karta 2. (HVMFS 2024:11)

Skagerrakpopulationen: Skagerrak. (HVMFS 2024:11)

Bälthavspopulationen: Kattegatt, Öresund, Arkonahavet och S Öresund samt Bornholms havet och Hanöbukten. (HVMFS 2024:11)

Kalmarsundspopulationen: V Gotlandshavet. (HVMFS 2024:11)

Tröskelvärde: 1. Alla historiskt använda lokaler för reproduktion, pälsbyte och vila är koloniserade. 2. Utbredningsområdet för födosök och förflyttning minskar inte. (HVMFS 2024:11)

1.4C Utbredning av vikaresäl

Förvaltningsområde: Östersjön

Metod: Övervakning ska ske enligt metodbeskrivningen i övervakningsprogrammet [Säl](#). (HVMFS 2024:11)

Antalet sälar på isen under pälsbytet i april-maj inventeras. Bedömning ska göras av om sälar återfinns på alla tillgängliga lokaler.

Bedömningsområde: Ålands hav, Bottenhavet, N Kvarken och Bottenviken, enligt bilaga 1 karta 2.

Tröskelvärde: 1. Tillgängliga lokaler för reproduktion, pälsbyte och vila minskar inte på grund av direkt mänsklig påverkan (dvs. inte inkluderat minskning på grund av klimatförändring). 2. Utbredningsområdet för födosök och förflyttning minskar inte. (HVMFS 2024:11)

1.4D Utbredning av tumlare (HVMFS 2024:11)

Förvaltningsområde: Nordsjön och Östersjön (HVMFS 2024:11)

Metod: Övervakning ska ske enligt metodbeskrivningen i övervakningsprogrammet [Tumlare](#). (HVMFS 2024:11)

Bedömningen baseras på data för utbredning av tumlare rapporterad under bedömningsperioden och vid behov även data insamlat under tidigare år.

Bedömningen av utbredning görs på populationsnivå med hjälp av undersökningar av populationsstorlek till exempel SCANS, MiniSCANS och/eller SAMBAH. (HVMFS 2024:11)

Bedömningsområde: Havsbassänger enligt *bilaga 1* karta 2 enligt följande. Östersjöpopulationen: Bornholms havet och Hanöbukten, V Gotlandshavet, Ö Gotlandshavet, N Gotlandshavet, Ålands hav och Bottenhavet.

Bälthavspopulationen: Kattegatt, Öresund, Arkonahavet och S Öresund.

Nordsjöpopulationen: Kattegatt och Skagerrak. (HVMFS 2024:11)

Tröskelvärde: Utbredningsområdet ska utifrån en kvalitativ bedömning inte avsevärt avvika från vad som registrerats historiskt. (HVMFS 2024:11)

Fiskar

1.2J Förekomst av nyckelart av fisk i kustvatten (HVMFS 2024:11)

Förvaltningsområde: Nordsjön och Östersjön

Metod: Övervakning ska ske enligt metodbeskrivningen i övervakningsprogrammet [Kustfisk](#). (HVMFS 2024:11)

För arterna i Östersjön beräknas indikatorn på antal individer (alternativt biomassa) av respektive art per nät och dygn (fångst per ansträngning), och anges som årliga medelvärden av alla fiskade stationer inom ett provfiskeområde. För torsk i Västerhavet beräknas biomassa av individer ≥ 40 cm totallängd per trålad yta uppräknat till kg/km^2 som ett årligt medelvärde över alla ingående tråldrag. (HVMFS 2024:11)

Bedömningen baseras på fångst per ansträngning under den sexåriga bedömningsperioden. Om en tidsserie är kortare än 15 år görs bedömningen utifrån vilka trender som ses över tid. (HVMFS 2024:11)

Referensperiod: 2002 och framåt. (HVMFS 2024:11)

Bedömningsområde: Östersjöns och Västerhavets kustvattentyper enligt *bilaga 1* karta 3–5. (HVMFS 2024:11)

Tröskelvärde:

Om tidsserien är längre än 15 år

1. Referensperiodens värde har bedömts motsvara att artens förekomst är så opåverkad av belastning från mänsklig verksamhet att dess långsiktiga överlevnad är säkerställd: Medianvärdet under bedömningsperioden ska vara större än den femte percentilen för fördelningen av medianvärden under referensperioden. (HVMFS 2024:11)
2. Referensperiodens värde har bedömts motsvara att artens förekomst är så påverkad av belastning från mänsklig verksamhet att dess långsiktiga överlevnad inte är säkerställd: Medianvärdet under bedömningsperioden ska vara större än 98:e percentilen för fördelningen av medianvärden under referensperioden. (HVMFS 2024:11)

Om tidsserien är kortare än 15 år

1. Tidsseriens början motsvarar att artens förekomst bedömts vara så opåverkad av belastning från mänsklig verksamhet att dess långsiktiga överlevnad är säkerställd: Lutningen på linjär trend ska inte minska signifikant (gräns för statistisk signifikans $p < 0,1$). (HVMFS 2024:11)

2. Om tidsseriens början motsvarar att artens förekomst bedömts vara så påverkad av belastning från mänsklig verksamhet att dess långsiktiga överlevnad inte är säkerställd: lutningen på linjär trend ska öka signifikant (gräns för statistisk signifikans $p < 0,1$). (HVMFS 2024:11)

1.2K Trender för känsliga fiskarter (HVMFS 2024:11)

Förvaltningsområde: Nordsjön (HVMFS 2024:11)

Metod: Övervakning ska ske enligt metodbeskrivningen i övervakningsprogrammen [Kontroll av kommersiell fiskeriverksamhet](#) och [Fisk och kräftdjur i utsjön](#). (HVMFS 2024:11)

Databearbetning sker enligt metodbeskrivningen i Ospars CEMP Guideline. Data för känsliga arter ska hämtas från standardiserade vetenskapliga provfiske för bottenlevande fisk. Förekomst av arterna i stickprov noteras och beräkning görs av andelen stickprov (tråldrag) där en art förekommer. Bedömningsperiodens värde jämförs med referensperiod. Arter som klassas som känsliga är, blåkäft, fenknot, havskatt, havsnejonöga, hälleflundra, klorocka, knaggröcka, lyrtorsk, marulk, mindre kungsfisk, sjurygg, slätvar, småfläckig rödhaj, ål och släktet *Alosa*. (HVMFS 2024:11)

Referensperioden utgörs av hela den föregående provtagningsserien. (HVMFS 2024:11)

Bedömningsområde: Västerhavet enligt bilaga 1 karta 2. (HVMFS 2024:11)

Tröskelvärde: När en art uppvisar en signifikant ($p < 0,05$) ökning under bedömningsperioden jämfört med referensperioden. (HVMFS 2024:11)

1.3E Storleksfördelning av kustfiskarter (HVMFS 2024:11)

Förvaltningsområde: Östersjön (HVMFS 2024:11)

Metod: Övervakningen ska ske enligt metodbeskrivningen i övervakningsprogrammet [Kustfisk](#). (HVMFS 2024:11)

Beräkningar ska göras utifrån storleken av den fisk som representerar den 90:e percentilen i längdfördelningen (L90) i den provtagna populationen. Om inte L90 kan beräknas ska en trendanalys utföras. Observerat värde jämförs med tröskelvärde som är antingen ett kvantitativt värde eller en trend. (HVMFS 2024:11)

Bedömningsområde: Östersjöns kustvattentyper enligt bilaga 1 karta 4–5.

Tröskelvärde:

Abborre (HVMFS 2024:11)

Vid fiske med nordiska kustöversiktsnät och ryssjor: Medianvärdet för den 90:e percentilen i längdfördelningen ska vara större än 25 cm under bedömningsperioden. (HVMFS 2024:11)

Vid fiske med nätlänkar: Medianvärdet för den 90:e percentilen i längdfördelningen ska vara större än 23 cm under bedömningsperioden.

Skrubbskädda, gös och sik (HVMFS 2024:11)

Förekomst av en signifikant ökande trend från och med år 2014 i tidsserien, alternativt alla tillgängliga år vid kortare tidsserier, med gränsen för en statistiskt signifikant förändring satt vid $p < 0,1$. (HVMFS 2024:11)

Pelagiska livsmiljöer (HVMFS 2024:11)**1.6A Storlek och mängd av djurplankton**

Förvaltningsområde: Östersjön

Metod: Övervakning ska ske enligt metodbeskrivning i övervakningsprogrammet [Djurplankton](#). (HVMFS 2024:11)

Djurplanktons medelstorlek och deras totala biomassa ska mätas. Detta ingår i måttet MSTS (Mean size and total stock) som används för att utvärdera strukturen i djurplanktonsamhället och strukturen av pelagiska näringsvävar med fokus på lägre trofinivåer. Observerade värden jämförs med tröskelvärde och båda parametrarna ska klaras. (HVMFS 2024:11)

Bedömningsområde: Utsjövattnen i bassängerna Bornholms havet och Hanöbukten, V Gotlandshavet, Ö Gotlandshavet, N Gotlandshavet, Ålands hav, Bottenhavet och Bottenviken enligt *bilaga 1* kartorna 4–5. (HVMFS 2024:11)

Tröskelvärde: När medelstorlek uppmätt som vikt och total biomassa överskrider tröskelvärdena enligt tabell 1. (HVMFS 2024:11)

Tabell 1. Tröskelvärde för indikator 1.6A Storlek och mängd av djurplankton. (HVMFS 2024:11)

Område	Tröskelvärden	
	Medelvikt (μg våtvikt/individ)	Total biomassa (mg/m^3)
Bornholms havet och Hanöbukten (HVMFS 2024:11)	14,9	273
V Gotlandshavet (HVMFS 2024:11)	5,0	220
Ö Gotlandshavet (HVMFS 2024:11)	14,1	104
N Gotlandshavet (HVMFS 2024:11)	9,8	123
Ålands hav	10,3	55
Bottenhavet	8,5	84
Bottenviken	23,7	161

1.6B Artsammansättning av växtplankton

Förvaltningsområde: Nordsjön och Östersjön

Metod: Övervakning ska ske enligt metodbeskrivningen i övervakningsprogrammet [Växtplankton](#), [bakterieplankton](#), [primärproduktion och blomning](#). (HVMFS 2024:11)

Grupper av dominerande arter, exklusive helt heterotrofa arter, som ingår i analysen väljs utifrån växtplanktonsamhällets struktur och variation i de olika havsområdena. Månadsvis data på gruppernas biomassa för hela året från stationer som representerar pelagiska livsmiljöer i kust respektive utsjömiljöer ska användas. Ett index som beskriver avvikelser från naturlig variation för grupperna jämfört med en referensperiod beräknas. Indexet för bedömningsperioden jämförs med tröskelvärdet. (HVMFS 2024:11)

Bedömningsområde: Samtliga havsbassänger enligt *bilaga 1* karta 2. (HVMFS 2024:11)

Tröskelvärde: När det beräknade indexet signifikant överskrider tröskelvärdena enligt tabell 2. (HVMFS 2024:11)

Tabell 2. Tröskelvärde för naturlig variation för växtplanktonsamhället i kust respektive utsjö. Utsjövatten motsvarar den pelagiska livsmiljön Utsjö och kustvatten den pelagiska livsmiljön Kust. (HVMFS 2024:11)

Område	Tröskelvärden
Skagerraks utsjövatten (HVMFS 2024:11)	0,59
1n Västkustens inre kustvatten (HVMFS 2024:11)	0,45
Kattegatts utsjövatten (HVMFS 2024:11)	0,52
4 Västkustens yttre kustvatten (HVMFS 2024:11)	0,64
Arkonahavets och Södra Öresunds utsjövatten (HVMFS 2024:11)	0,55
Bornholmshavets och Hanöbuktens utsjövatten (HVMFS 2024:11)	0,66
Ö Gotlandshavets utsjövatten (HVMFS 2024:11)	0,68
V Gotlandshavets utsjövatten (HVMFS 2024:11)	0,70
14 Östergötlands yttre kustvatten (HVMFS 2024:11)	0,71
Bottenhavets utsjövatten (HVMFS 2024:11)	0,63
19 Norra Bottenhavet, Höga kusten, yttre kustvatten (HVMFS 2024:11)	0,82
21 Norra Kvarkens yttre kustvatten (HVMFS 2024:11)	0,55
Bottenvikens utsjövatten (HVMFS 2024:11)	0,61
23 Bottenviken, yttre kustvatten (HVMFS 2024:11)	0,54

2. Främmande arter

2.1A Introduktioner av nya främmande arter

Förvaltningsområde: Nordsjön och Östersjön

Metod: Övervakning ska ske enligt metodbeskrivningen i övervakningsprogrammen [Främmande arter](#) respektive [Medborgarforskning gällande främmande arter](#). (HVMFS 2024:11)

Förekomst av främmande arter kan upptäckas dels inom olika övervakningsprogram där arter bestäms, dels genom andra inrapporteringar. Nya fynd ska läggas in i AquaNIS (Information system on aquatic non-indigenous and cryptogenic species), som är ett informationssystem för främmande och kryptogena arter i havsområden. För bedömning hämtas data från AquaNIS vilka används för att räkna antalet nya introduktioner av främmande arter per år, dvs. antalet introduktionstillfällen per geografiskt område under bedömningsperioden (6 år).

Bedömningsområde: Västerhavet och Östersjön enligt *bilaga 1* karta 1. (HVMFS 2024:11)

Tröskelvärde: Ingen nyintroduktion av främmande arter genom mänskliga aktiviteter under bedömningsperioden.

3. Kommersiellt nyttjade fiskar och skaldjur

3.1A Fiskeridödlighet (F) för alla kommersiellt nyttjade populationer (HVMFS 2024:11)

Förvaltningsområde: Nordsjön och Östersjön

Metod: Övervakningen ska ske enligt metodbeskrivningen i övervakningsprogrammen [Fritidsfiske](#), [Kontroll av kommersiell fiskeriverksamhet](#) samt [Fisk och kräftdjur i utsjön](#). (HVMFS 2024:11)

Provtagningen sker enligt datainsamlingsförordningen (EU) 2017/1004. Utsjöpopulationerna av fisk provtas genom internationella provtrålningar: International Bottom Trawl Survey (IBTS) i Västerhavet, Baltic International Trawl Survey (BITS) i Östersjön (dock ej i Bottniska viken), och Baltic International Acoustic Survey (BIAS) i Östersjön (ej Bottenviken). Populationsanalyserna baserar sig även på data från loggböcker, landningsdeklarationer, ombordprovtagning och kontroll som på olika sätt bearbetats nationellt och internationellt för inkludering i populationsmodellerna och ICES rådgivning. (HVMFS 2024:11)

Fiskeridödlighet (F) beräknas av ICES som underlag för EU:s fiskeriförvaltning. Bedömningarna görs genom jämförelse med nivån för maximalt hållbart uttag, Maximum Sustainable Yield (MSY), enligt ICES senaste rådgivning. Den samlade bedömningen över bedömningsperioden görs genom att beräkna ett aritmetiskt medelvärde för de ingående åren.

Bedömningsområde: Västerhavet och Östersjön enligt *bilaga 1* karta 1.

Den geografiska skalan för bedömning av individuella populationer/arter sätts av fiskeriförvaltningen. Dessa populationer fördelas sedan ut på de svenska bedömningsområdena. (HVMFS 2024:11)

Tröskelvärde: När $F < F_{MSY}$ för de populationer för vilka det finns en analytisk bedömning och en F_{MSY} nivå i enlighet med ICES bedömning. För populationer där referenspunkter för F_{MSY} saknas används om tillgängligt F_{PA} , dvs. $F < F_{PA}$, eller motsvarande MSY-proxy nivå, dvs. $F < F_{MSY-proxy}$. (HVMFS 2024:11)

3.2A Lekbiomassa (SSB) för alla kommersiellt nyttjade populationer¹

Förvaltningsområde: Nordsjön och Östersjön

Metod: Övervakningen ska ske enligt metodbeskrivningen i övervakningsprogrammen [Fritidsfiske](#), [Kontroll av kommersiell fiskeriverksamhet](#) samt [Fisk och kräftdjur i utsjön](#). (HVMFS 2024:11)

Provtagningen sker enligt datainsamlingsförordningen (EU) 2017/1004. Utsjöpopulationerna av fisk provtas genom internationella provtrålningar: International Bottom Trawl Survey (IBTS) i Västerhavet, Baltic International Trawl Survey (BITS) i Östersjön (dock ej Bottenhavet och Bottenviken), och Baltic International Acoustic Survey (BIAS) i Östersjön (ej Bottenviken). Analyserna baserar sig även på data från loggböcker, landningsdeklarationer, ombordprovtagning och kontroll som på olika sätt bearbetats nationellt och internationellt för inkludering i populationsmodellerna och ICES rådgivning. (HVMFS 2024:11)

¹ Arter enligt vad som anges i kommissionsbeslut (EU) 2017/848 under deskriptor 3 *Specifikationer och standardiserade metoder för övervakning och bedömning* punkt 1.

Lekbiomassa (SSB) beräknas av ICES som underlag för EU:s fiskeriförvaltning. Bedömningarna görs genom jämförelse med nivå för maximalt hållbart uttag, Maximum Sustainable Yield (MSY), enligt ICES senaste rådgivning. Den samlade bedömningen över bedömningsperioden görs genom att beräkna ett aritmetisk medelvärde för ingående åren.¹

Bedömningsområde: Västerhavet och Östersjön enligt *bilaga 1* karta 1.

Den geografiska skalan för bedömning av individuella populationer/arter sätts av fiskeriförvaltningen. Dessa populationer fördelas sedan ut på de svenska bedömningsområdena. (HVMFS 2024:11)

Tröskelvärde: När lekbiomassan (SSB) > B_{MSY} -trigger i enlighet med ICES aktuella rådgivning. För populationer där referenspunkter för F_{MSY} saknas används B_{PA} , (SSB > B_{PA}) eller motsvarande MSY-proxy nivå, dvs (SSB > B_{MSY} -trigger-proxy). (HVMFS 2024:11)

3.3A Åldersfördelning för alla kommersiellt nyttjade populationer (HVMFS 2024:11)

Förvaltningsområde: Nordsjön och Östersjön (HVMFS 2024:11)

Metod: Övervakningen ska ske enligt metodbeskrivningen i övervakningsprogrammen [Fritidsfiske](#), [Kontroll av kommersiell fiskeriverksamhet](#) samt [Fisk och kräftdjur i utsjön](#). (HVMFS 2024:11)

Populationers åldersfördelning bedöms mot en modellerad åldersfördelning vid en given fiskeridödlighet. Bedömningen görs för kategori 1 bestånd (enligt ICES karaktärisering²) där data och kunskap tillåter en beståndsanalys som baserar sig på ålderstrukturerade populationsmodeller. Populationens åldersstruktur under bedömningsperioden (6 år) jämförs med ett modellerat jämviktsläge för åldersfördelningen vid en given fiskeridödlighet. (HVMFS 2024:11)

Referensvärdet i åldersstrukturen för en population relateras till fiskeridödligheten vid maximalt hållbart nyttjande (F_{MSY}). (HVMFS 2024:11)

Bedömningsområde: Västerhavet och Östersjön enligt *bilaga 1* karta 1.

Den geografiska skalan för bedömning av individuella populationer/arter sätts av fiskeriförvaltningen. Dessa populationer fördelas sedan ut på de svenska bedömningsområdena. (HVMFS 2024:11)

Tröskelvärde: När kvoten mellan ett observerat värde för åldersfördelning och åldersfördelningen vid ett modellerat halverat fisketryck är lika med eller överstiger 1 (≥ 1) för populationer där det finns en analytisk bedömning och ett F_{MSY} -värde. (HVMFS 2024:11)

4. Marina näringsvävar

4.2A Abundans av viktiga funktionella grupper av fisk i kustvatten – rovfisk och karpfisk

Förvaltningsområde: Östersjön

¹ För senast aktuella rådgivning se Report of the ICES Advisory Committee: <https://www.ices.dk/advice/Pages/Latest-Advice.aspx>.

² [Technical Guidelines - Advice on fishing opportunities \(figshare.com\)](#).

Metod: Övervakningen ska ske enligt metodbeskrivningen i övervakningsprogrammet [Kustfisk](#). (HVMFS 2024:11)

Beräkning görs av antal individer (eller biomassa) inom den funktionella gruppen per nät och dygn (fångst per ansträngning) och anges som årliga medelvärden av alla fiskade stationer inom ett provfiskeområde.

Bedömningen baseras på fångst per ansträngning under den sexåriga bedömningsperioden. Om en tidsserie är kortare än 15 år görs bedömningen utifrån vilka trender som ses över tid.

Referensperiod: 1998–2015. (HVMFS 2024:11)

Bedömningsområde: Kustvattentyperna 12s, 12n, 16, 18, 20, 21 och 22 enligt *bilaga 1*, kartorna 4 och 5.

Tröskelvärde: Se tabell 3. (HVMFS 2024:11)

Tabell 3. Tröskelvärden för indikatorn 4.2A. (HVMFS 2024:11)

Rovfisk		Karpfisk/mesopredatorer	
Om tidsserien är längre än 15 år	Om tidsserien är kortare än 15 år	Om tidsserien är längre än 15 år	Om tidsserien är kortare än 15 år
Referensperiodens värde har bedömts motsvara att gruppens förekomst är så opåverkad av belastning från mänsklig verksamhet att dess långsiktiga överlevnad är säkerställd: Medianvärdet under bedömningsperioden ska vara större än den femte percentilen för fördelningen av värden under referensperioden. Referensperiodens värde har bedömts motsvara att gruppens förekomst är så påverkad av belastning från mänsklig verksamhet att dess långsiktiga överlevnad inte är säkerställd: Medianvärdet under bedömningsperioden ska vara större än 98:e percentilen för fördelningen av värden	Tidsseriens början motsvarar att gruppens förekomst bedömts vara så opåverkad av belastning från mänsklig verksamhet att dess långsiktiga överlevnad är säkerställd: Lutningen på linjär trend ska inte minska signifikant ($p < 0,1$). Tidsseriens början motsvarar att gruppens förekomst bedömts vara så påverkad av belastning från mänsklig verksamhet att dess långsiktiga överlevnad inte är säkerställd: Lutningen på linjär trend ska öka signifikant ($p < 0,1$).	Referensperiodens värde har bedömts motsvara att gruppens förekomst är så opåverkad av belastning från mänsklig verksamhet att dess långsiktiga överlevnad är säkerställd: Medianvärdet under bedömningsperioden ska ligga i intervallet mellan femte och 95:e percentilen för fördelningen av värden under referensperioden. Referensperiodens värde har bedömts motsvara att den funktionella gruppens förekomst är så påverkad av belastning från mänsklig verksamhet att den förekommer i <u>för höga</u> tätheter: Medianvärdet under bedömningsperioden ska vara mindre än den femte percentilen för fördelningen av	Tidsseriens början motsvarar att gruppens förekomst bedömts vara så opåverkad av belastning från mänsklig verksamhet att dess långsiktiga överlevnad är säkerställd: Det ska inte finnas någon signifikant linjär trend under bedömda år ($p < 0,1$). Tidsseriens början motsvarar att gruppens förekomst bedömts motsvara att den funktionella gruppens förekomst är så påverkad av belastning från mänsklig verksamhet att den förekommer i <u>för höga</u> tätheter: Lutningen på linjär trend ska minska signifikant ($p < 0,1$). Tidsseriens början motsvarar att gruppens förekomst bedömts vara så påverkad av belast-

Rovfisk		Karpfisk/mesopredatorer	
under referensperioden.		värden under referensperioden. Referensperiodens värde har bedömts motsvara att gruppens förekomst är så påverkad av belastning från mänsklig verksamhet att den förekommer i <u>för låga</u> tätheter: Medianvärdet under bedömningsperioden ska vara större än 98:e percentilen för fördelningen av värden under referensperioden.	ning från mänsklig verksamhet att den förekommer i <u>för låga</u> tätheter: Lutningen på linjär trend ska öka signifikant ($p < 0,1$).

5. Övergödning

5.1A Koncentrationer av kväve och fosfor i kustvatten

Förvaltningsområde: Nordsjön och Östersjön

Metod: Bedömning enligt HVMFS 2019:25¹, Bilaga 5, avsnitt 2 för näringsämnen i kustvatten och vatten i övergångszon. Kustvattenförekomster aggregeras till kustvattentyper. Bedömningen baseras på vinterkoncentration av totalkväve, totalfosfor, oorganiskt kväve (DIN) och oorganiskt fosfor (DIP) samt sommarkoncentrationer av totalkväve och totalfosfor. Bedömningen av de olika parametrarna för kustvattentyper görs genom att skapa ett medelvärde för statusvärdet från alla klassade vattenförekomster inom en vattentyp och använda dessa för att skapa en ny ekologisk kvalitetskvot (EK) som kan klassas med hjälp av tabellerna i HVMFS 2019:25. En sammanvägd bedömning för indikatorn görs genom att beräkna medelvärdet av kvoten för alla ingående parametrar. (HVMFS 2024:11)

Bedömningsområde: Samtliga kustvattentyper enligt bilaga 1 kartorna 3–5.

Tröskelvärde: Vid en nivå som minst motsvarar god status för näringsämnen enligt gällande bedömningsgrund för näringsämnen i kustvatten och vatten i övergångszon (HVMFS 2019:25, Bilaga 5, avsnitt 2). (HVMFS 2024:11)

5.1B Koncentrationer av kväve och fosfor i utsjövatten

Förvaltningsområde: Nordsjön och Östersjön

¹ Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter (HVMFS 2019:25) om klassificering och miljökvalitetsnormer avseende ytvatten.

Metod: Övervakning ska ske enligt metodbeskrivningen i övervakningsprogrammet [Näringskoncentrationer i vatten](#). Bedömning ska göras av vinterkoncentrationer av oorganiskt kväve (DIN), oorganiskt fosfor (DIP) och årsmedelvärden av koncentrationer av totalkväve (TN) och totalfosfor (TP) som jämförs med tröskelvärden och sedan integreras för bedömning av indikatorn. Ett medelvärde per parameter för djup mellan 0 och 10 meter per bedömningsområde och per år inom bedömningsperioden beräknas. Därefter beräknas kvoten mellan medelvärdet för uppmätta värden och tröskelvärdet. En sammanvägd bedömning för indikatorn görs genom att beräkna medelvärdet av kvoten för alla ingående parametrar. (HVMFS 2024:11)

Bedömningsområde: Samtliga havsbassängers utsjövatten enligt *bilaga 1* kartorna 3–5.

Tröskelvärde: När koncentrationer av DIN, DIP, totalkväve och totalfosfor inte överskrider de värden som anges i tabell 4.

Tabell 4. Tröskelvärden för DIN och DIP i Nordsjöns och Östersjöns utsjövatten, samt årsmedelvärden för totalkväve och totalfosfor. (HVMFS 2024:11)

Havsbassängers utsjövatten		DIN vinter µmol/l	DIP vinter µmol/l	Årsmedel Totalkväve µmol/l	Årsmedel Totalfosfor µmol/l
Skagerrak (HVMFS 2024:11)	Centrala djupa delen	6,55	0,60	-	-
Skagerrak (HVMFS 2024:11)	Övriga Skagerrak	4,7	0,64	11,7	0,81
Kattegatt (HVMFS 2024:11)	Norra delen	4,0	0,48	14,4	0,78
Kattegatt (HVMFS 2024:11)	Sydöstra delen	4,5	0,45	14,6	0,82
Öresund (HVMFS 2024:11)		3,3	0,42	17,3	0,68
Arkonahavet och S Öresund		2,9	0,36	19,5	0,48
Bornholmshavet och Hanöbukten (HVMFS 2024:11)		1,8	0,28	16,05	0,55
V Gotlandshavet		2,0	0,33	15,1	0,45
Ö Gotlandshavet (HVMFS 2024:11)		2,6	0,29	16,5	0,45
N Gotlandshavet		2,9	0,25	16,2	0,38
Ålands hav		2,7	0,21	15,6	0,28
Bottenhavet		2,8	0,19	15,7	0,24
N Kvarken		3,7	0,10	17,3	0,24
Bottenviken		5,2	0,07	16,9	0,18

5.2A Biomassa växtplankton i kustvatten (klorofyll *a*-koncentration och biovolym)

Förvaltningsområde: Nordsjön och Östersjön

Metod: Bedömning enligt HVMFS 2019:25¹, Bilaga 4, avsnitt 3 för växtplankton i kustvatten och vatten i övergångszon. Kustvattenförekomster aggregeras till kustvattentyper. Bedömningen baseras på biomassan av växtplankton uttryckt som biovolym (mm³/l) och klorofyll *a* (µg/l) i ytvattnet (0–10 m) under sommaren. Om det finns data för både klorofyll och biovolym vägs dessa samman till en enhetlig klassificering av växtplankton. Saknas data för någon av parametrarna baseras bedömningen på den befintliga parametern. Bedömningen av klorofyll för kustvattentyper görs genom att skapa ett medelvärde för statusvärdet från alla klassade vattenförekomster inom typen och använda dessa för att skapa en ny ekologisk kvalitetskvot (EK) som kan klassas med hjälp av tabellerna i HVMFS 2019:25. (HVMFS 2024:11)

Bedömningsområde: Samtliga kustvattentyper enligt bilaga 1 kartorna 3–5.

Tröskelvärde: Vid en nivå som minst motsvarar god status för klorofyll *a* och biovolym enligt gällande bedömningsgrund för växtplankton i kustvatten och vatten i övergångszon (HVMFS 2019:25, Bilaga 4, avsnitt 3). (HVMFS 2024:11)

5.2B Klorofyll *a*-koncentration i utsjövatten

Förvaltningsområde: Nordsjön och Östersjön

Metod: Övervakning ska ske enligt metodbeskrivningen i övervakningsprogrammen [Växtplankton](#), [bakterieplankton](#), [primärproduktion och blomning](#) och [Fjärranalys av fria vattenmassan](#). Bedömningen i utsjövatten baseras på klorofyll *a* i ytvatten under perioden juni – september i Östersjön och mars – september i Västerhavet som jämförs med tröskelvärden. Bedömningen bygger på en kombination av resultat från *in situ* provtagning, automatprovtagning från så kallat ferrybox-system med klorofyllfluorescens samt fjärranalys. (HVMFS 2024:11)

Bedömningsområde: Samtliga havsbassängers utsjövatten enligt bilaga 1 kartorna 3–5.

Tröskelvärde: När klorofyll *a*-koncentrationen inte överskrider de värden som anges i tabell 5. (HVMFS 2024:11)

Tabell 5. Tröskelvärden för klorofyll. (HVMFS 2024:11)

Havsbassängers utsjövatten		Klorofyll <i>a</i> µg/l
Skagerrak (HVMFS 2024:11)	Centrala djupa delen	1,68
Skagerrak (HVMFS 2024:11)	Övriga Skagerrak	1,7
Kattegatt (HVMFS 2024:11)	Norra delen	1,4

¹ Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter (HVMFS 2019:25) om klassificering och miljö kvalitetsnormer avseende ytvatten.

Havsbassängers utsjövatten		Klorofyll <i>a</i> µg/l
Kattegatt (HVMFS 2024:11)	Sydöstra delen	1,2
Öresund (HVMFS 2024:11)		1,6
Arkonahavet och S Öresund		1,8
Bornholmshavet och Hanöbukten (HVMFS 2024:11)		1,6
V Gotlandshavet		1,2
Ö Gotlandshavet		1,9
N Gotlandshavet		1,7
Ålands hav		1,5
Bottenhavet		1,5
N Kvarken		2,0
Bottenviken		2,0

5.3A Skadliga algbloomingar i Östersjön

Förvaltningsområde: Östersjön

Metod: Övervakning ska ske enligt metodbeskrivningen i övervakningsprogrammen [Växtplankton](#), [bakterieplankton](#), [primärproduktion och blomning](#) och [Fjärranalys av fria vattenmassan](#). (HVMFS 2024:11)

Bedömning ska göras i enlighet med Helcoms index CyaBI. Indexet består av två parametrar, dels ytansamlingar av cyanobakterier (cyanobacterial surface accumulations, CSA) som baseras på satellitbilder, dels biomassa av tre släkten av cyanobakterier (*Nodularia*, *Aphanizomenon* och *Dolichospermum* (tidigare *Anabaena*)) baserade på *in situ* observationer. Tröskelvärde består av en kombination av dessa två parametrar. Referens för att bestämma tröskelvärden är de år under perioden 1979 till 2014 då förekomsten av cyanobakterieblomningar varit låg. (HVMFS 2024:11)

Bedömningsområde: Arkonahavet och S Öresund, Bornholmshavet och Hanöbukten, V Gotlandshavet, Ö Gotlandshavet, N Gotlandshavet och Bottenhavet enligt *bilaga 1* karta 2.

Tröskelvärde: När värdena för CyaBI inte överskrider de värden som anges i tabell 6. (HVMFS 2024:11)

Tabell 6. Tröskelvärden för CyaBI. (HVMFS 2024:11)

Område	Tröskelvärde (CyaBI)
Arkonahavet och S Öresund (HVMFS 2024:11)	0,85
Bornholmshavet och Hanöbukten (HVMFS 2024:11)	0,83
Ö Gotlandshavet (HVMFS 2024:11)	0,89
V Gotlandshavet (HVMFS 2024:11)	0,85
N Gotlandshavet (HVMFS 2024:11)	0,82

Område	Tröskelvärde (CyaBI)
Ålands hav (HVMFS 2024:11)	0,91
Bottenhavet (HVMFS 2024:11)	0,92

5.3B Förekomst av skadliga alger i Västerhavet

Förvaltningsområde: Nordsjön

Metod: Övervakning ska ske enligt metodbeskrivningen i övervakningsprogrammet [Växtplankton](#), [bakterieplankton](#), [primärproduktion och blomning](#). Cellantal i proverna ska analyseras och bedömning ska genom jämförelse med tröskelvärden för nivåer av cellantal då respektive art bedöms kunna orsaka skada. (HVMFS 2024:11)

Bedömningsområde: Havsbassängerna Skagerrak och Kattegatt enligt bilaga 1 karta 2. (HVMFS 2024:11)

Tröskelvärde: När värdena inte överskrider de värden som anges i tabell 7. (HVMFS 2024:11)

Tabell 7. Tröskelvärden för cellantal av skadliga alger. (HVMFS 2024:11)

Planktonart/släkte	Tröskelvärde
Arter som ger obehag	
<i>Phaeocystis</i> spp. (koloniform)	> 10 ⁶ cell/l och > 30 dagars varaktighet
<i>Noctiluca scintillans</i>	> 10 ⁴ cell/l och areell täckning > 5 km ²
Giftiga eller giftproducerande arter	
<i>Prymnesium polylepis</i> (HVMFS 2024:11)	> 10 ⁶ cell/l
<i>Karenia mikimotoi</i> (HVMFS 2024:11)	> 10 ⁵ cell/l
<i>Alexandrium</i> spp.	> 10 ² cell/l
<i>Dinophysis</i> spp.	> 10 ² cell/l
<i>Prorocentrum</i> spp.	> 10 ⁴ cell/l

5.4A Siktdjup i kustvatten

Förvaltningsområde: Nordsjön och Östersjön

Metod: Bedömning enligt HVMFS 2019:25¹, Bilaga 5, avsnitt 1 för siktdjup i kustvatten och vatten i övergångszon. Kustvattenförekomster aggregeras till kustvattentyper. Bedömningen av siktdjup för kustvattentyper görs genom att skapa ett medelvärde för statusvärdet från alla klassade vattenförekomster inom en vattentyp och använda dessa för att skapa en ny ekologisk kvalitetskvot (EK) som kan klassas med hjälp av tabellerna i HVMFS 2019:25. (HVMFS 2024:11)

Bedömningsområde: Samtliga kustvattentyper enligt bilaga 1 kartorna 3–5.

Tröskelvärde: Vid en nivå som minst motsvarar god status för siktdjup enligt gällande bedömningsgrund för siktdjup i kustvatten och vatten i övergångszon (HVMFS 2019:25, Bilaga 5, avsnitt 1). (HVMFS 2024:11)

¹ Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter (HVMFS 2019:25) om klassificering och miljökvalitetsnormer avseende ytvatten.

5.4B Siktdjup i utsjövatten

Förvaltningsområde: Nordsjön och Östersjön

Metod: Övervakning ska ske enligt metodbeskrivningen i övervakningsprogrammet [Vattnets optiska egenskaper](#). Mätning utförs med hjälp av en s.k. Secchi-skiva, som sänks ner från vattenytan. Djupet vid vilket skivan inte längre är synlig läses av. Bedömning ska göras av uppmätta siktdjup under perioden mars till september för Skagerrak och Kattegatt och juni till september för övriga bassänger som jämförs med tröskelvärden. (HVMFS 2024:11)

Bedömningsområde: Samtliga havsbassängers utsjövatten enligt bilaga 1 kartorna 3–5.

Tröskelvärde: När siktdjupen inte underskrider de värden som anges i tabell 8. (HVMFS 2024:11)

Tabell 8. Tröskelvärden för siktdjup. (HVMFS 2024:11)

Havsbassängers utsjövatten		Siktdjup m, sommar
Skagerrak (HVMFS 2024:11)	Centrala djupa delen	-
Skagerrak (HVMFS 2024:11)	Övriga Skagerrak	8,3
Kattegatt (HVMFS 2024:11)	Norra delen	9
Kattegatt (HVMFS 2024:11)	Sydöstra delen	8,5
Öresund (HVMFS 2024:11)		8,2
Arkonahavet och S Öresund		7,2
Bornholmshavet och Hanöbukten		7,1
V Gotlandshavet		8,4
Ö Gotlandshavet		7,6
N Gotlandshavet		7,1
Ålands hav		6,9
Bottenhavet		6,8
N Kvarken		6,0
Bottenviken		5,8

5.5A Syrebalans i kustvatten

Förvaltningsområde: Nordsjön och Östersjön

Metod: Bedömning enligt HVMFS 2019:25¹, Bilaga 5, avsnitt 3 för syrebalans i kustvatten och vatten i övergångszon. Kustvattenförekomster aggregeras till kustvattentyper. Bedömningen av syrebalans för kustvattentyper görs genom att skapa ett medelvärde för statusvärdet från alla klassade vattenförekomster inom en vattentyp och använda dessa för att skapa en ny ekologisk kvalitetskvot (EK) som kan klassas med hjälp av tabellerna i HVMFS 2019:25. (HVMFS 2024:11)

Bedömningsområde: Kustvattentyperna enligt bilaga 1 kartorna 3–5.

Tröskelvärde: Vid en nivå som minst motsvarar god status för syre enligt gällande bedömningsgrund för syre i kustvatten (HVMFS 2019:25, Bilaga 5, avsnitt 3). (HVMFS 2024:11)

5.5B Syrebalans i utsjövatten

Förvaltningsområde: Nordsjön och Östersjön

Metod: Övervakning ska ske enligt metodbeskrivningen i övervakningsprogrammet [Vattnets kemiska egenskaper \(syre och pH\)](#). (HVMFS 2024:11)

Bedömning baseras på syrekoncentrationen i bottenvatten (mg/l) under perioden juli-oktober som jämförs med tröskelvärden. (HVMFS 2024:11)

Bedömningsområde: Skagerraks, Kattegatts, Öresunds, Arkonahavets och S Öresunds, Ålands havs, Bottenhavets, N Kvarkens och Bottenvikens utsjövatten, enligt bilaga 1 kartorna 3 - 5. (HVMFS 2024:11)

Tröskelvärde: Skagerraks och Kattegatts utsjöbassänger: När syrgashalten i bottenvattnet överskrider de värden som anges i tabell 9. (HVMFS 2024:11)

Tabell 9. Tröskelvärden för syrehalt. (HVMFS 2024:11)

Område	Tröskelvärde (5:e percentil (mg/l))
Skagerrak (HVMFS 2024:11)	6
Kattegatt (HVMFS 2024:11)	6

Öresunds och Arkonahavets och S Öresunds utsjövatten: När medelvärdet av den årliga (augusti - oktober) summan av bottenytor drabbade av olika graders syrebrist (syrehalter under 6 mg/l, 4 mg/l och 2 mg/l) underskrider arealen i tabell 10. (HVMFS 2024:11)

Tabell 10. Tröskelvärden för areal med syrebrist. (HVMFS 2024:11)

Område	Tröskelvärde (km ²)
Öresund (HVMFS 2024:11)	57
Arkonahavet och S Öresund (HVMFS 2024:11)	1730

Ålands havs, Bottenhavets, N Kvarkens och Bottenvikens utsjövatten: När den mättnadskorrigerade syrehalten i bottenvattnet (juli - oktober) överskrider de värden som anges i tabell 11. (HVMFS 2024:11)

¹ Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter (HVMFS 2019:25) om klassificering och miljö kvalitetsnormer avseende ytvatten.

Tabell 11. Tröskelvärden för syrehalt. (HVMFS 2024:11)

Område	Tröskelvärde (mg/l)
Ålands hav (HVMFS 2024:11)	5
Bottenhavet (HVMFS 2024:11)	7,7
N Kvarken (HVMFS 2024:11)	8,1
Bottenviken (HVMFS 2024:11)	8,8

5.5C Syreskuld i utsjövatten

Förvaltningsområde: Östersjön

Metod: Övervakning ska ske enligt metodbeskrivningen i övervakningsprogrammet [Vattnets kemiska egenskaper \(syre och pH\)](#). Indikatorn är baserad på mängd syre som saknas jämfört med en syremättad vattenmassa. Bedömning ska baseras på data insamlad under hela året i den del av bassängen som är djupare än 60 meter (under språngskikt). Den uppmätta syrehalten eller mängden svavelväte omräknad till negativ syrehalt jämförs med tröskelvärdet. (HVMFS 2024:11)

Bedömningsområde: Bornholmshavet och Hanöbukten, V Gotlandshavets, Ö Gotlandshavets, N Gotlandshavet utsjövatten, enligt *bilaga 1* karta 4. (HVMFS 2024:11)

Tröskelvärde: När syreskulden inte överskrider värdena för syreskuldindexet enligt tabell 12. (HVMFS 2024:11)

Tabell 12. Tröskelvärden för syreskuld. (HVMFS 2024:11)

Område	Värde för syreskuld (mg/l)
Bornholmshavet och Hanöbukten (HVMFS 2024:11)	6,37
Ö Gotlandshavet	8,66
V Gotlandshavet	8,66
N Gotlandshavet	8,66

5.7A Djuputbredning av makrovegetation i kustvatten

Förvaltningsområde: Nordsjön och Östersjön

Metod: Bedömning enligt HVMFS 2019:25¹, Bilaga 4, avsnitt 2 för makroalger och gömfröiga växter i kustvatten. Kustvattenförekomster aggregeras till kustvattentyper. Bedömningen av makroalger och gömfröiga växter för kustvattentyper görs genom att skapa ett medelvärde för alla vattenförekomster inom en vattentyp och använda dessa för att skapa en ny ekologisk kvalitetskvot (EK) som kan klassas med hjälp av tabellerna i HVMFS 2019:25. (HVMFS 2024:11)

Bedömningsområde: Samtliga kustvattentyper enligt *bilaga 1* kartorna 3–5.

Tröskelvärde: Vid en nivå som minst motsvarar god status enligt gällande bedömningsgrund för makroalger och gömfröiga växter i kustvatten (HVMFS 2019:25, Bilaga 4, avsnitt 2). (HVMFS 2024:11)

¹ Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter (HVMFS 2019:25) om klassificering och miljökvalitetsnormer avseende ytvatten.

5.8A Bottenfauna i kustvatten

Förvaltningsområde: Nordsjön och Östersjön

Metod: Bedömning enligt HVMFS 2019:25¹, Bilaga 4, avsnitt 1 för bottenfauna i kustvatten och vatten i övergångszon. Kustvattenförekomster aggregeras till kustvattentyper. Bedömningen av bottenfauna för kustvattentyper görs genom att skapa ett medelvärde för statusvärdet från alla klassade vattenförekomster inom en vattentyp och använda dessa för att skapa en ny ekologisk kvalitetskvot (EK) som kan klassas med hjälp av tabellerna i HVMFS 2019:25. (HVMFS 2024:11)

Bedömningsområde: Samtliga kustvattentyper enligt bilaga 1 kartorna 3–5.

Tröskelvärde: Vid en nivå som minst motsvarar god status för bottenfauna enligt gällande bedömningsgrund för bottenfaunaindex BQIm (HVMFS 2019:25, Bilaga 4, avsnitt 1). (HVMFS 2024:11)

5.8B Bottenfauna i utsjövatten

Förvaltningsområde: Nordsjön och Östersjön

Metod: Övervakning ska ske enligt metodbeskrivningen i övervakningsprogrammet [Sedimentlevande makrofauna](#). Bedömning ska ske med hjälp av bottenfaunaindex BQI som beskriver bottenfaunans artsammansättning (proportionen känsliga och toleranta arter), artantal och individantal. Observerat BQI-värde jämförs med tröskelvärde.

Bedömningsområde: Samtliga havsbassängers utsjövatten förutom Arkonahavet och S Öresund samt Bornholmshavet och Hanöbukten enligt bilaga 1 kartorna 3-5. (HVMFS 2024:11)

Tröskelvärde: När BQI-värdena inte underskrider de värden som anges i tabell 13. Värdena för bassängerna V Gotlandshavet, Ö Gotlandshavet och N Gotlandshavet gäller endast för bottnar grundare än 60 meter. (HVMFS 2024:11)

Tabell 13. Tröskelvärden för bottenfauna. (HVMFS 2024:11)

Havsbassängers utsjövatten	BQI
Skagerrak	12,0
Kattegatt	12,0
Öresund (HVMFS 2024:11)	12,0
V Gotlandshavet	4,0
Ö Gotlandshavet	0,5
N Gotlandshavet	4,0
Ålands hav	4,0
Bottenhavet	4,0
N Kvarken	1,5
Bottenviken	1,5

¹ Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter (HVMFS 2019:25) om klassificering och miljö kvalitetsnormer avseende ytvatten.

6.3A Utsträckning av fysisk störning i bentiska livsmiljöer

Förvaltningsområde: Nordsjön och Östersjön

Metod: Övervakning ska ske enligt metodbeskrivningar i övervakningsprogrammen [Bentiska livsmiljöer](#) och [Fysisk påverkan](#). (HVMFS 2024:11)

Indikatorn förutsätter en indelning i huvudsakliga livsmiljötyper (se tabell 14). En nationell EUNIS-modell används. En annan förutsättning är de olika livsmiljötypernas känslighet mot störning där ett samband mellan substratets känslighet och potentiella effekten av påverkan tagits fram i form av en påverkansmatris. För bedömningen ska även underlag om utbredningen av mänskliga aktiviteter som fysiskt påverkar bottenarna tas fram. Underlaget inkluderar även modellerad negativ påverkan som leder till fysisk störning eller fysisk förlust. Vid bedömningen analyseras påverkan i förhållande till varje livsmiljötyps känslighet och de observerade värdena bedöms i förhållande till det areella tröskelvärde. (HVMFS 2024:11)

Tabell 14. Tabellen visar den indelning i livsmiljötyper som ligger grund för bedömningen. De olika substrattyperna återkommer i de olika djupzonerna. Avgränsningen mellan djupzonerna följer inte fasta djup utan baseras bl.a. på uppskattning av ljusgenomsläpplighet och vågpåverkan. (HVMFS 2024:11)

Djupzon (HVMFS 2024:11)	Substrat- typ	Substrat- typ	Substrat- typ	Substrat- typ	Substrat- typ
Infralitoral (HVMFS 2024:11)	Grova sediment	Hårdbotten	Sand	Lera	Blandade sediment
Vågpåverkad cirkalitoral (HVMFS 2024:11)	Grova sediment	Hårdbotten	Sand	Lera	Blandade sediment
Ej vågpåverkad cirkalitoral (HVMFS 2024:11)	Grova sediment	Hårdbotten	Sand	Lera	Blandade sediment
Batyal (HVMFS 2024:11)	Grova sediment	Hårdbotten	Sand	Lera	Blandade sediment

Bedömningsområde: Samtliga havsbassängers utsjövatten och kustvattentyper enligt *bilaga 1* kartorna 3–5. (HVMFS 2024:11)

Tröskelvärde: När arealen för potentiell fysisk störning per huvudsaklig livsmiljötyp inte överstiger 5 % i bedömningsområdet. (HVMFS 2024:11)

6.4A Utsträckning av fysisk förlust i bentiska livsmiljöer (HVMFS 2024:11)

Förvaltningsområde: Nordsjön och Östersjön (HVMFS 2024:11)

Metod: Övervakningen ska ske enligt metodbeskrivningar i övervakningsprogrammen [Bentiska livsmiljöer](#) och [Fysisk påverkan](#). (HVMFS 2024:11)

Indikatorn förutsätter en indelning i huvudsakliga livsmiljötyper (se tabell 14). En nationell-EUNIS modell används. En annan förutsättning är de olika livsmiljötypernas känslighet mot störning där ett samband mellan substratets känslighet och potentiella effekten av påverkan tagits fram i form av en påverkansmatris. För bedömningen ska även underlag om utbredningen av mänskliga aktiviteter som fysiskt påverkar bottenarna tas fram. Underlaget inkluderar även modellerad negativ påverkan som leder till fysisk störning eller fysisk förlust. Vid bedömningen analyseras påverkan i förhållande till varje livsmiljötyps känslighet och de observerade värdena bedöms i förhållande till det areella tröskelvärdet. (HVMFS 2024:11)

Bedömningsområde: Samtliga havsbassängers utsjövatten och kustvattentyper enligt *bilaga 1* Kartorna 3–5. (HVMFS 2024:11)

Tröskelvärde: När arealen fysisk förlust per huvudsaklig livsmiljötyp inte överstiger 2 % i bedömningsområdet. (HVMFS 2024:11)

6.5A Utbredning av ålgräsängar (HVMFS 2024:11)

Förvaltningsområde: Nordsjön (HVMFS 2024:11)

Metod: Övervakning av ålgräsängar sker med fotografering från drönare som kompletteras i fält med undersökningar med dropp-video och vattenkikare. Undersökningar görs i grunda områden ner till omkring 6 meters djup. Områden där förekomst av ålgräs vid något tillfälle dokumenterats avgränsas med hjälp av GIS-verktyg. Dessa kallas vikar. Vid analysen beräknas medelareal av ålgräs i en vik per tidsperiod. Dessa värden aggregeras till areal per kustvattentyp. Förändring i utbredning av ålgräs beräknas genom jämförelse med en referensperiod. Procentuell förändring mellan perioderna jämförs mot tröskelvärdet. (HVMFS 2024:11)

Referensperiod: 1980-talet (1979–1991). (HVMFS 2024:11)

Bedömningsområde: Kustvattentyperna 1n Västkustens inre kustvatten Skagerrak, 1s Västkustens inre kustvatten Kattegatt, 2 Västkustens fjordar, 3 Västkustens yttre kustvatten Skagerrak, 4 Västkustens yttre kustvatten Kattegatt och 25 Göta älvs och Nordre älvs estuarie enligt *bilaga 1* karta 3. (HVMFS 2024:11)

Tröskelvärde: När förlusten i täckningsgrad av ålgräs under bedömningsperioden understiger 25 % jämfört med referensperioden. (HVMFS 2024:11)

8. Koncentrationer och effekter av farliga ämnen

8.1A Halter av farliga ämnen

Förvaltningsområde: Nordsjön och Östersjön

Metod: Övervakning ska ske enligt metodbeskrivningen i övervakningsprogrammen [Farliga ämnen i biota](#) och [Farliga ämnen i sediment](#). (HVMFS 2024:11)

Halter av icke dioxinlika PCB:er, Koppar och kopparföreningar, Antracen, Benso(a)pyren*, Bly och blyföreningar, Bromerade difenyletrar*, Dioxiner och dioxinlika föreningar*, Fluoranten, Hexaklorbensen, Hexabromcyklododekan (HBCDD)*, Kadmium och kadmiumföreningar, Kvicksilver och kvicksilverföreningar*, Perfluoroktansulfonsyra och dess derivat (PFOS)* och Tributyltennföreningar* analyseras i olika fiskarter, blåmusslor och sediment. Uppmätta värden jämförs med tröskelvärden. (HVMFS 2024:11)

Bedömningsområde: Samtliga havsbassänger enligt *bilaga 1* karta 2. (HVMFS 2024:11)

Tröskelvärde: Bedömningsgrunder enligt HVMFS 2019:25¹, bilaga 5, avsnitt 4, tabell 1 för icke dioxinlika PCB:er och Koppar och kopparföreningar och gränsvärden enligt bilaga 6 tabell 1 (för de ämnen där värde finns för biota och/eller sediment). (HVMFS 2024:11)

* Dessa ämnen är allmänt förekommande, beständiga, bioackumulerande och toxiska ämnen (PBT-ämnena) som avses i artikel 8a.1 a i direktiv 2008/105/EG.

8.1B Halter av radionuklider

Förvaltningsområde: Nordsjön och Östersjön

Metod: Övervakning ska ske enligt metodbeskrivningen i övervakningsprogrammet [Radioaktiva ämnen](#). (HVMFS 2024:11)

Övervakningen utförs årligen för att följa halter av radioaktiva ämnen i vatten, sediment, vegetation, bottenfauna och fisk. Data från vattenprover och fisk sammanställs som årliga medelvärden och jämförs med tröskelvärden.

Bedömningsområde: Samtliga havsbassänger enligt *bilaga 1* karta 2.

Tröskelvärde: När de årliga medelvärdena av halterna av Cesium-137, i fisk (sill och plattfisk) och ytvatten, underskrider följande nivåer:

Sill: 20 Bq/kg våtvikt (HVMFS 2024:11)

Plattfisk: 20 Bq/kg våtvikt (HVMFS 2024:11)

Ytvatten: 40 Bq/m³ (HVMFS 2024:11)

8.2A Effekter av organiska tennföreningar på snäckor (imposex)

Förvaltningsområde: Nordsjön och Östersjön

Metod: Övervakning ska ske enligt metodbeskrivningen i övervakningsprogrammet [Biologiska effekter av organiska tennföreningar](#).

Imposex hos snäckor, dvs. förändringar som gör att honor utvecklar hanliga könsorgan, orsakas av organiska tennföreningar. Nätsnäcka (*Nassarius nitidus*) och stor tusensnäcka (*Peringia ulvae*) är indikatorarter i Skagerrak och Kattegatt respektive Öresund (norr om Öresundsbron) och Egentliga Östersjön. Bedömningen ska baseras på klassificering enligt Vas Deferens Sequence Index (VDSI), ett mått på utvecklingen av sädesledare och pseudopenis hos honsnäckorna. VDSI kan variera mellan 0 och 6. (HVMFS 2024:11)

Bedömningsområde: Havsbassängerna i Västerhavet och Egentliga Östersjön enligt *bilaga 1* kartorna 3 och 4.

¹ Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter (HVMFS 2019:25) om klassificering och miljökvalitetsnormer avseende ytvatten.

Tröskelvärde: I Västerhavet när värdet för nätsnäcka understiger 0,3 VDSI och när värdet för tusensnäcka understiger 0,1 VDSI. I Egentliga Östersjön när värdet för tusensnäcka understiger 0,1 VDSI.

8.2B Produktivitet hos havsörn

Förvaltningsområde: Östersjön

Metod: Övervakning ska ske enligt metodbeskrivningen i övervakningsprogrammet [Reproduktion hos havsörn](#). Bedömningen ska baseras på inventering av bon inom tio kilometer från kusten. Tröskelvärdet består av tre parametrar kopplade till fortplantningsframgång: produktivitet, kullstorlek och häckningsframgång och värdena baseras på en historisk referensperiod. (HVMFS 2024:11)

Bedömningsområde: Östersjöns havsbassänger förutom Arkonahavet och S Öresund enligt *bilaga 1* karta 2.

Tröskelvärde: När häckningsframgång > 59 %, kullstorlek > 1,64 ungar och produktivitet > 0,97 ungar per par.

8.2C Störningar i reproduktionen hos vitmärkla

Förvaltningsområde: Östersjön

Metod: Övervakning ska ske enligt metodbeskrivningen i övervakningsprogrammet [Biologiska effekter hos vitmärkla](#). Tröskelvärdet består av två parametrar; andelen honor med missbildade embryon och andelen missbildade, membranskadade och outvecklade embryon. Bedömningen baseras på ett årsmedelvärde baserat på flera provtagningsstationer och på jämförelser med tröskelvärden. (HVMFS 2024:11)

Bedömningsområde: Östersjöns havsbassänger förutom Arkonahavet och S Öresund enligt *bilaga 1* karta 2.

Tröskelvärde: När andel missbildade, membranskadade och outvecklade embryon < 5,9 % och andel honor med fler än ett missbildat embryo < 30 %.

8.2D Störningar i reproduktionen hos tånglake

Förvaltningsområde: Nordsjön och Östersjön

Metod: Övervakning ska ske enligt metodbeskrivningen i övervakningsprogrammet [Hälsotillstånd hos fisk](#). (HVMFS 2024:11)

Bedömning ska göras av yngelutvecklingen och består av tre parametrar; andelen missbildade, tidigt döda eller sent döda yngel. Bedömningen baseras på ett flerårsmedelvärde baserat på tre provtagningsstationer som jämförs med tröskelvärdet. (HVMFS 2024:11)

Bedömningsområde: Bassänggrupperna Västerhavet, Egentliga Östersjön och Bottniska viken enligt *bilaga 1* kartorna 3–5. (HVMFS 2024:11)

Tröskelvärde: När andel missbildade yngel < 2 %, andel sent döda yngel < 4 % och andel tidigt döda yngel < 5 %.

8.3A Volym av upptäckta utsläpp av olja och oljeliknande produkter

Förvaltningsområde: Nordsjön och Östersjön

Metod: Övervakning ska ske enligt metodbeskrivningen i övervakningsprogrammet [Utsläpp av olja och andra skadliga ämnen till havs](#). (HVMFS 2024:11)

Övervakningen utförs rutinmässigt med hjälp av satellit, fartyg och flygplan och inkluderar både tekniska hjälpmedel som radar och optisk bedömning av vattenföroreningens volym. Övervakningen är samordnad med andra länder runt Nordsjön (enligt Bonnavalet och Köpenhamnsavtalet) och Östersjön (enligt Helcom och Köpenhamnsavtalet) och är när det gäller mätningar och metoder standardiserad. Upptäckta spill med volymuppskattning rapporteras årligen och årsmedelvärden av utsläppen beräknas. (HVMFS 2024:11)

Referensperiod: 2008–2013.

Bedömningsområde: Samtliga havsbassänger enligt bilaga 1 Karta 2.

Tröskelvärde: När årsmedelvärden av utsläpp underskrider de värden som anges i tabell 15. (HVMFS 2024:11)

Tabell 15. Tröskelvärden för utsläpp per bassäng. (HVMFS 2024:11)

Bassäng (HVMFS 2024:11)	Tröskelvärde (m ³)
Bottenviken (HVMFS 2024:11)	0,1135
N Kvarken (HVMFS 2024:11)	0,0007
Bottenhavet (HVMFS 2024:11)	0,1863
Ålands hav (HVMFS 2024:11)	0,1363
N Gotlandshavet (HVMFS 2024:11)	14,3056
V Gotlandshavet (HVMFS 2024:11)	0,2304
Ö Gotlandshavet (HVMFS 2024:11)	1,8503
Bornholmshavet och Hanöbukten (HVMFS 2024:11)	2,8667
Arkonahavet och S Öresund (HVMFS 2024:11)	7,6978

9. Farliga ämnen i fisk och andra marina livsmedel

9.1A Halter av farliga ämnen i ätliga vävnader av fisk och skaldjur

Förvaltningsområde: Nordsjön och Östersjön

Metod: Övervakningen ska ske enligt metodbeskrivningen i övervakningsprogrammet [Farliga ämnen i livsmedel](#). Dioxiner, dioxinlika PCB och icke-dioxinlika PCB mäts i Livsmedelsverkets nationella kontroll av vissa feta fiskarter från Östersjöområdet. Övriga ämnen samt musslor provtas inom övervakningsprogrammet [Farliga ämnen i biota](#). (HVMFS 2024:11)

Bedömningen görs utifrån medelvärden per ämne och art som jämförs med tröskelvärden. För dioxiner, dioxinlika PCB och icke-dioxinlika PCB i Östersjön baseras bedömningen på Livsmedelsverkets sammanvägda bedömning av nivåerna och därmed riskerna för folkhälsan av dioxiner, dioxinlika PCB och icke-dioxinlika PCB i fisk från Östersjön. (HVMFS 2024:11)

Bedömningsområde: Västerhavet och Östersjön enligt bilaga 1 karta 1.

Tröskelvärde: När koncentrationer av farliga ämnen underskrider de gränsvärden som fastställts i Kommissionens förordning (EU) nr 2023/915 för respektive art som anges i tabell 16. (HVMFS 2024:11)

Tabell 16. Tröskelvärden för halter av farliga ämnen i fisk och skaldjur (HVMFS 2024:11)

Ämne	Maximalt tillåten koncentration (våtvikt)	Ädliga arter som övervakas i Sverige
Bly	1,5 mg/kg	Blåmussla*
	0,3 mg/kg (HVMFS 2024:11)	Muskel av sill, strömming, abborre
Kadmium	1 mg/kg	Blåmussla*
	0,05 mg/kg (HVMFS 2024:11)	Muskel av sill, strömming, abborre
Kvicksilver	0,5 mg/kg	Muskel av abborre samt blåmussla*
	0,3 mg/kg (HVMFS 2024:11)	Muskel av sill, strömming
Benso(a)pyren	5 µg/kg	Blåmussla*
Dioxiner	3,5 pg TEQ/g	Muskel av sill/strömming, skarpsill, lax och öring (SLV:s dioxinkontroll)
Dioxiner och dioxinlika PCB:er	6,5 pg TEQ/g	Muskel av sill/strömming, skarpsill, lax och öring (SLV:s dioxinkontroll)
Icke dioxinlika PCB:er	75 ng/g för summan av sex PCB-kongener	Muskel av sill, strömming och blåmussla*
PFOS, PFOA, PFNA och PFHxS (HVMFS 2024:11)	PFOS: 7,0 µg/kg PFOA: 1,0 µg/kg PFNA: 2,5 µg/kg PFHxS: 0,20 µg/kg Summan av PFOS, PFOA, PFNA och PFHxS 8,0 µg/kg (HVMFS 2024:11)	Muskel av sill/strömming
	PFOS: 35 µg/kg PFOA: 8,0 µg/kg PFNA: 8,0 µg/kg PFHxS: 1,5 µg/kg Summan av PFOS, PFOA, PFNA och PFHxS 45 µg/kg (HVMFS 2024:11)	Muskel av abborre

* Blåmussla övervakas i Skagerrak och Kattegatt och på ett ställe i Egentliga Östersjön, Kvädöfjärden. Det är dock framför allt blåmusslor från Skagerrak och Kattegatt som konsumeras.

10. Marint skräp

10.1A Mängd skräp på stränder

Förvaltningsområde: Nordsjön och Östersjön

Metod: Övervakning ska ske enligt metodbeskrivningen i övervakningsprogrammet [Skräp på stränder](#). (HVMFS 2024:11)

Mätningar ska göras genom att alla föremål längs en 100 meter lång strandsträcka samlas in, räknas och kategoriseras. Insamlingarna sker tre gånger per år (vår, sommar och höst) på referensstränder i både Västerhavet och Östersjön. Data ska sammanställas som medianvärdet för totala antalet skräp per 100 meter strand för all data inom ett bedömningsområde under en sexårsperiod. Medianvärdet för totala antalet skräp per 100 meter jämförs med tröskelvärdet. Dessutom ska trender under bedömningsperioden beräknas för den totala mängden skräp samt separat för skräp bestående av konstgjorda polymermaterial (plast), engångsplaster och fiskerelaterad plast. (HVMFS 2024:11)

Bedömningsområde: Västerhavet och Östersjön enligt *bilaga 1* karta 1.

Tröskelvärde: När totala antalet skräpföremål per 100 meter strand inte överskrider 20. (HVMFS 2024:11)

10.1B Mängd skräp på havsbotten

Förvaltningsområde: Nordsjön och Östersjön

Metod: Övervakningen ska ske enligt metodbeskrivningen i övervakningsprogrammet [Skräp på havsbotten](#). (HVMFS 2024:11)

Mätningar sker i samband med ICES bottenprovtrålningsprogram IBTS (ICES 2019) för Skagerrak och Kattegatt och BITS (ICES 2017) för Östersjön, då föremål som samlas in vid trålningen registreras. Provtrålningarna sker två gånger per år, IBTS i Västerhavet sker under kvartal 1 och 3 och BITS i Östersjön under kvartal 1 och 4. Under bedömningsperioden ska trender beräknas för den totala mängden skräp samt separat för konstgjorda polymermaterial (plast), engångsplaster och fiskerelaterad plast. För att beräkna trender används statistiska modeller som möjliggör att kombinera information från olika provtagningsstationer till en samlad trendanalys per bedömningsområde, så kallade geostatistiska generaliserade mixade linjära modeller (GLMM). Trenden jämförs med ett tröskelvärde. (HVMFS 2024:11)

Bedömningsområde: Västerhavet och Egentliga Östersjön enligt *bilaga 1* kartorna 3 och 4.

Tröskelvärde: Nedåtgående trend i totala antalet skräpföremål inom bedömningsperioden. (HVMFS 2024:11)

11. Undervattensbuller (HVMFS 2024:11)

11.1A Förekomst och effekt av impulsivt undervattensljud

Förvaltningsområde: Nordsjön och Östersjön

Metod: Övervakning ska ske enligt metodbeskrivningen i övervakningsprogrammet [Impulsivt undervattensbuller](#).

Havs- och vattenmyndigheten begär årligen in data från de myndigheter och företag som i sina verksamheter utför aktiviteter som ger upphov till

impulsivt undervattensbuller. Information om typ av aktivitet, position, uppskattad källstyrka, start- och slutdatum samt förekomst av bullerdämpande åtgärder rapporteras. Bedömningen görs genom att inom marina däggdjurs livsmiljöer uppskatta andelen som per dag och år utsätts för ljudnivåer som kan orsaka beteendeförändring hos djuren. Den påverkade andelen livsmiljöer jämförs med tröskelvärden som representerar en acceptabel störningsnivå. För att tröskelvärdet ska klaras under bedömningsperioden ska både korttidsvärdet och långtidsvärdet klaras.

Värde 2 tillämpas under perioden maj till oktober i utbredningsområdet för Östersjöpopulationen av tumlare.

Bedömningsområde: Samtliga havsbassänger enligt *bilaga 1* karta 2.

Tröskelvärde:

1. Korttidsvärde: En ljudnivå som anses leda till beteendeförändring överskrider inte i mer än 20 % av bedömningsområdet under någon enskild dag under bedömningsperioden. Långtidsvärde: En ljudnivå som anses leda till beteendeförändring överskrider inte i mer än 10 % av bedömningsområdet som årsmedelvärde under något år under bedömningsperioden.
2. Korttidsvärde: En ljudnivå som anses leda till beteendeförändring överskrider inte i mer än 10 % av bedömningsområdet under någon enskild dag under bedömningsperioden. Långtidsvärde: En ljudnivå som anses leda till beteendeförändring överskrider inte i mer än 5 % av bedömningsområdet som årsmedelvärde under något år under bedömningsperioden.

11.2A Förekomst och effekt av kontinuerligt lågfrekvent undervattensljud

Förvaltningsområde: Nordsjön och Östersjön

Metod: Övervakning ska ske enligt metodbeskrivningen i övervakningsprogrammet [Kontinuerligt undervattensbuller](#).

Mätningar från övervakningen används för att verifiera resultat från modellering som finns tillgängliga som regionalt framtagna ljudkartor. Dessa representerar ljudkällor och ljudets utbredning i havet. Nivån av överskottsbuller uppskattas i varje geografisk enhet som modellen består av. Resultaten i varje cell jämförs med en ljudnivå som kan leda till maskeringseffekter för sälar eller fiskar. Andelen av en havsbassäng där ljudnivån överstigs beräknas. Resultatet jämförs med ett rumsligt tröskelvärde. Värde 3 tillämpas i havsbassänger med förutsättningar för torsklek (Skagerrak, Kattegatt, Öresund, Arkonahavet och S Öresund samt Bornholms havet och Hanöbukten) och ersätter då värde 2.

Bedömningsområde: Samtliga havsbassänger enligt *bilaga 1* karta 2.

Tröskelvärde: Maximalt 20 % av havsbassängens yta får överstiga följande gränsvärden, uttryckta som medianvärde under varje enskild månad under bedömningsperioden:

1. Överskottsbuller i tersbandet med mittfrekvens 500 Hz: 20 dB
2. Överskottsbuller i tersbandet med mittfrekvens 125 Hz: 20 dB
3. Överskottsbuller i tersbandet med mittfrekvens 125 Hz: 12 dB

MILJÖKVALITETSNORMER MED INDIKATORER FÖR NORDSJÖN OCH ÖSTERSJÖN¹

Miljökvalitetsnormerna enligt 19 § havsmiljöförordningen (2010:1341) med tillhörande indikatorer för havsmiljön sorteras mot bakgrund av följande belastningar på miljön: tillförsel av näringsämnen och organiskt material, tillförsel av farliga ämnen, biologisk störning, fysisk störning samt skräp och buller. (HVMFS 2018:18)

Del A Miljökvalitetsnormer (HVMFS 2018:18)

A. Tillförsel av näringsämnen och organiskt material

A.1 Miljökvalitetsnorm

Tillförsel av näringsämnen från mänsklig verksamhet ska minska tills den inte orsakar koncentrationer av kväve och fosfor i havsmiljön som förhindrar att god miljöstatus uppnås. (HVMFS 2018:18)

Tillhörande indikator till miljökvalitetsnormen A.1
--

A.1.1 Tillförsel av kväve och fosfor

(HVMFS 2018:18)

B. Tillförsel av farliga ämnen

B.1 Miljökvalitetsnorm

Tillförsel av farliga ämnen från mänsklig verksamhet ska minska tills den inte orsakar halter av farliga ämnen som förhindrar att god miljöstatus uppnås. (HVMFS 2018:18)

Tillhörande indikatorer till miljökvalitetsnormen B.1
--

B.1.1 Farliga ämnen i biota

B.1.2 Tillförsel av farliga ämnen via atmosfärisk deposition

B.1.3 Tillförsel av farliga ämnen från inlandsvatten

(HVMFS 2018:18)

B.2 Miljökvalitetsnorm

Farliga ämnen i havsmiljön som tillförs genom mänsklig verksamhet får inte orsaka negativa effekter på biologisk mångfald och ekosystem.

Tillhörande indikatorer till miljökvalitetsnormen B.2
--

B.2.1 Skaltjocklek hos ägg från havsörn
--

B.2.2 Antal och volymer av upptäckta olagliga eller olycksrelaterade

¹ Senaste lydelse enligt HVMFS 2014:14.

utsläpp av olja och oljeliknande produkter
--

B.2.3 Effekter av organiska tennföreningar på snäckor (imposex)
--

(HVMFS 2018:18)

C. Biologisk störning

C.1 Miljökvalitetsnorm

Havsmiljön ska vara fri från avsiktligt nyutsatta eller flyttade främmande arter och stammar, samt främmande arter spridda på annat sätt genom mänsklig verksamhet, som riskerar att negativt påverka den genetiska eller biologiska mångfalden eller ekosystemets funktion. (HVMFS 2018:18)

Tillhörande indikatorer till miljökvalitetsnormen C.1
--

C.1.1 Trend för introduktioner av nya främmande arter
--

(HVMFS 2018:18)

C.3 Miljökvalitetsnorm

Populationerna av alla naturligt förekommande fiskarter och skaldjur som påverkas av fiske har en ålders- och storleksstruktur samt beståndsstorlek som garanterar deras långsiktiga hållbarhet.

Tillhörande indikatorer till miljökvalitetsnormen C.3
--

C.3.1 Fiskeridödlighet (F)

C.3.2 Lekbiomassa (SSB) för alla kommersiellt nyttjade bestånd

C.3.3 Hållbart nyttjande av nationellt förvaldade arter
--

(HVMFS 2018:18)

C.4 Miljökvalitetsnorm

Förekomst, artsammansättning och storleksfördelning hos fisksamhället ska möjliggöra att viktiga funktioner i näringsväven upprätthålls.

Tillhörande indikatorer till miljökvalitetsnormen C.4
--

C.4.1 Storleksstruktur i fisksamhället i utsjövatten

C.4.2 Storleksstruktur hos nyckelart i kustvatten – torsk
--

C.4.3 Storleksstruktur hos nyckelart av fisk i kustvatten – abborre
--

(HVMFS 2018:18)

D. Fysisk störning

D.1 Miljökvalitetsnorm

Den av mänsklig verksamhet opåverkade havsbottenarealen ska ha en omfattning som ger förutsättningar för att upprätthålla bottnarnas struktur och funktion för respektive livsmiljötyp. (HVMFS 2018:18)

Tillhörande indikatorer till miljökvalitetsnormen D.1
--

D.1.1 Trend för fysisk störning på havsbotten från bottentrålning
--

D.1.2 Fysisk förlust av sandbankar och rev*(HVMFS 2018:18)***D.2 Miljökvalitetsnorm**

Arealen av biogena substrat ska bibehållas eller öka.

Indikatorer till miljökvalitetsnormen D.2 saknas.

D.3 Miljökvalitetsnorm

Permanent förändringar av hydrografiska förhållanden som beror på storskaliga verksamheter, enskilda eller samverkande, får inte påverka biologisk mångfald och ekosystem negativt.

Indikatorer till miljökvalitetsnormen D.3 saknas. *(HVMFS 2018:18)*

E. Skräp och buller *(HVMFS 2018:18)***E.1 Miljökvalitetsnorm** *(HVMFS 2018:18)*

Havsmiljön ska så långt som möjligt vara fri från skräp. *(HVMFS 2018:18)*

Tillhörande indikatorer till miljökvalitetsnormen E.1**E.1.1** Mängd skräp på stränder**E.1.2** Mängd skräp på havsbotten*(HVMFS 2018:18)***E.2 Miljökvalitetsnorm** *(HVMFS 2018:18)*

Mänskliga verksamheter ska inte orsaka skadligt impulsivt ljud i marina däggdjurs utbredningsområden under tidsperioder då djuren är känsliga för störning. *(HVMFS 2018:18)*

Indikatorer till miljökvalitetsnormen E.2 saknas. *(HVMFS 2018:18)*

Del B Indikatorer för att bedöma miljökvalitetsnormerna¹. (HVMFS 2018:18)

HVMFS 2012:18
Konsoliderad elektronisk utgåva
Uppdaterad 2024-07-01

A. Tillförsel av näringsämnen och organiskt material (HVMFS 2018:18)

A.1.1 Tillförsel av kväve och fosfor (HVMFS 2018:18)

Förvaltningsområde: Nordsjön och Östersjön

Metod: Tillförd mängd kväve och fosfor (ton/år) beräknas årligen enligt *HELCOM PLC-Water Guidelines* och *OSPAR RID Principles*. Tillförseln beräknas per havsbassäng. Bedömning ska baseras på flödesnormaliserade årsmedelvärden för den närmast föregående sexårsperioden.

Bedömningsområde: Samtliga havsbassänger enligt *bilaga 1* Karta 2.

Målvärde: Nedåtgående trend i mängden tillförd kväve och fosfor per förvaltningsområde eller att mängden kväve och fosfor understiger den maximala belastning som fastställs inom ramen för internationella överenskommelser. (HVMFS 2018:18)

B. Tillförsel av farliga ämnen (HVMFS 2018:18)

B.1.1 Farliga ämnen i biota (HVMFS 2018:18)

Förvaltningsområde: Nordsjön och Östersjön

Metod: Övervakningen ska ske enligt Naturvårdsverkets undersökningstyper Metaller och organiska miljögifter i blåmussla (2014), Metaller och organiska miljögifter i fisk (2014) och Metaller och organiska miljögifter i ägg av sillgrissla (2014). Data för relevanta ämnen och organismer sammanställs. För Nordsjön bedöms fisk och musslor och för Östersjön fisk och sillgrissleägg.

Bedömningsområde: Samtliga havsbassänger enligt *bilaga 1* Karta 2.

Målvärde: När halterna av farliga ämnen enligt tabell 11 i fisk, musslor och sillgrissleägg inte uppvisar någon ökande trend. Ämnen som överskrider tröskelvärden under indikatorerna 8.1A och 9.1A ska uppvisa nedåtgående trend.

Tabell 11. Farliga ämnen som ligger till grund för bedömning av trend i biota

Fisk	Hg, Cd, Pb, HCB, HBCDD, bromerade difenyletrar, perfluorerade föreningar, HCH, dioxiner och dioxinlika PCBer, icke dioxinlika PCBer* och TBT
Musslor	Hg, Cd, Pb och PAH
Sillgrissleägg	Hg, Cd, Pb, HCB, HBCDD, bromerade difenyletrar, perfluorerade föreningar, HCH,

¹ Havs- och vattenmyndigheten har tagit fram faktablad för respektive indikator med utförligare information, www.havochvatten.se/faktablad-for-indikatorer.

	dioxiner och dioxinlika PCBer och icke dioxinlika PCBer*
--	--

* Avser följande PCB kongener: CB 28, 52, 101, 138, 153 och 180.
(HVMFS 2018:18)

B.1.2 Tillförsel av farliga ämnen via atmosfärisk deposition (HVMFS 2018:18)

Förvaltningsområde: Nordsjön och Östersjön

Metod: Beräkningar av nedfall över Östersjön och Nordsjön sammanställs av Europeiska luftövervakningsprogrammet (EMEP) i regelbundet återkommande beställningar från Helcom, Pollution Load Compilation (PLC), och Oskar, Comprehensive Atmospheric Monitoring Programme (CAMP). Indikatorn bygger på trend i nedfallet per havsbassäng (ton/år) över den senaste sexårsperiod som ingår i analysen.

Bedömningsområde: Samtliga havsbassänger enligt *bilaga 1* Karta 2

Målvärde: Nedåtgående trend i tillförsel av kvicksilver, kadmium, PBDE och dioxiner. (HVMFS 2018:18)

B.1.3 Tillförsel av farliga ämnen från inlandsvatten (HVMFS 2018:18)

Förvaltningsområde: Nordsjön och Östersjön

Metod: Övervakning ska ske enligt Havs- och vattenmyndighetens undersökningstyp *Vattenkemi i vattendrag* (2016). Sammanställningar av tillförseln till Nordsjön och Östersjön via vattendrag görs i regelbundet återkommande beställningar från Helcom (Pollution Load Compilation (PLC)) och OSPAR (Riverine Inputs and Direct Discharges (RID)).

Bedömningsområde: Samtliga havsbassänger enligt *bilaga 1* Karta 2.

Målvärde: Nedåtgående trend i tillförsel av kvicksilver och kadmium.
(HVMFS 2018:18)

B.2.1 Skaltjocklek hos ägg från havsörn (HVMFS 2018:18)

Förvaltningsområde: Östersjön

Metod: Övervakning ska ske enligt Naturvårdsverkets undersökningstyp *Havsörn, bestånd* (2004). Okläckbara ägg och skalbitar från havsörn insamlas fortlöpande vid årliga bokkontroller. Skaltjockleken mäts med den metod som använts internationellt och i Sverige sedan 1960-talet.

Bedömningsområde: Samtliga kustvattentyper enligt *bilaga 1* kartorna 4–5.

Målvärde: Skaltjocklek ska vara ≥ 0.59 mm.
(HVMFS 2018:18)

B.2.2 Antal och volymer av upptäckta olagliga eller olycksrelaterade utsläpp av olja och oljeliknande produkter (HVMFS 2018:18)

Förvaltningsområde: Nordsjön och Östersjön

Metod: Enligt indikator 8.3A i *bilaga 2* Del B.

Bedömningsområde: Samtliga havsbassänger enligt *bilaga 1* Karta 2.

Målvärde: Nedåtgående trend i antal och volymer av upptäckta olagliga eller olycksrelaterade utsläpp. (HVMFS 2018:18)

B.2.3 Effekter av organiska tennföreningar på snäckor (imposex) (HVMFS 2018:18)

Förvaltningsområde: Nordsjön och Östersjön

Metod: Enligt indikator 8.2A i *bilaga 2* Del B.

Bedömningsområde: Västerhavet och Egentliga Östersjön enligt *bilaga 1* kartorna 3–4.

Målvärde: Uppåtgående trend i antal provtagningslokaler per bedömningsområde som klarar tröskelvärdena för indikator 8.2A i *bilaga 2* Del B. (HVMFS 2018:18)

C. Biologisk störning (HVMFS 2018:18)

C.1.1 Trend för introduktioner av nya främmande arter (HVMFS 2018:18)

Förvaltningsområde: Nordsjön och Östersjön

Metod: Enligt indikator 2.1A i *bilaga 2* Del B.

Bedömningsområde: Västerhavet respektive Östersjön enligt *bilaga 1* Karta 1.

Målvärde: Nedåtgående trend i antalet nyintroducerade främmande arter genom mänskliga aktiviteter. (HVMFS 2018:18)

C.3.1 Fiskeridödlighet (F) (HVMFS 2018:18)

Förvaltningsområde: Nordsjön och Östersjön

Metod: Enligt indikator 3.1A i *bilaga 2* Del B.

Bedömningsområde: Enligt ICES aktuella rådgivning.

Målvärde: När $F < F_{MSY}$ för de bestånd för vilka det finns en analytisk bedömning och en F_{MSY} -nivå i enlighet med ICES bedömning. (HVMFS 2018:18)

C.3.2 Lekbiomassa (SSB) för alla kommersiellt nyttjade bestånd (HVMFS 2018:18)

Förvaltningsområde: Nordsjön och Östersjön

Metod: Enligt indikator 3.2A i *bilaga 2* Del B.

Bedömningsområde: Enligt ICES aktuella rådgivning.

Målvärde: När lekbiomassan (SSB) $> B_{MSY}$ -trigger i enlighet med ICES aktuella rådgivning. (HVMFS 2018:18)

C.3.3 Hållbart nyttjande av nationellt förvaltade fisk- och skaldjurspopulationer (HVMFS 2018:18)

Förvaltningsområde: Nordsjön och Östersjön

Metod: Bedömning av långsiktigt hållbart nyttjande ska ske för populationer som inte inkluderas i indikatorerna C.3.1 eller C.3.2. Detta ska ske med hjälp av vetenskaplig bedömning, t.ex. enligt metodik i *Fisk- och skaldjursbestånd i hav och sötvatten* som Havs- och vattenmyndigheten regelbundet publicerar.

Bedömningsområde: Samtliga havsbassänger enligt *bilaga 1* Karta 2.

Målvärde: Minst 90 % av bedömda populationer nyttjas hållbart i svenska vatten. (HVMFS 2018:18)

C.4.1 Storleksstruktur i fisksamhället i utsjövatten (HVMFS 2018:18)

Förvaltningsområde: Nordsjön och Östersjön

Metod: Övervakning ska ske genom bottenrälsundersökningar. Large Fish Index (LFI) beräknas för varje tråldrag som den andel av biomassan fisk som är större än eller lika med 38 cm i pelagialen i Östersjön och större än eller lika med 50 cm i det demersala fisksamhället i Nordsjön (Ospar 2017)¹. All fångstdata standardiseras genom att statistiskt ta hänsyn till andra faktorer som kan påverka fångsten, t.ex. koordinaterna, tråldjup och syrehalt.

Bedömningsområde: Västerhavet och Östersjön.

Målvärde: Uppåtgående trend under bedömningsperioden av andelen stor fisk (LFI) jämfört med föregående sexårsperiod. (HVMFS 2018:18)

C.4.2 Storleksstruktur hos nyckelart av fisk i kustvatten – torsk

(HVMFS 2018:18)

Förvaltningsområde: Nordsjön

Metod: Övervakning ska ske enligt Havs- och vattenmyndighetens undersökningstyp *Provfiske med kustöversiktsnät, nätlänkar och ryssjor på kustnära grunt vatten* (2015). Indikatorn beräknar andel stor fisk i kustvatten inom Västerhavets skärgårdsområde. Beräkningen av indikatorn ska följa OSPARs metodik för *Proportion of Large Fish (LFI)*, Ospar (2017)².

Bedömningsområde: Västerhavets kustvattentyper enligt *bilaga 1* Karta 3.

Målvärde: Uppåtgående trend i storleksfördelning och andel fiskar som är >50 cm. (HVMFS 2018:18)

C.4.3 Storleksstruktur hos nyckelart av fisk i kustvatten – abborre

(HVMFS 2018:18)

Förvaltningsområde: Östersjön

Metod: Övervakning ska ske varje år enligt Havs- och vattenmyndighetens undersökningstyp *Provfiske i Östersjöns kustområde* (2015). Beräkningar ska göras utifrån den andel av fisksamhället som representerar den 90:e percentilen i längdfördelningen (L90). Individer som anses vara för små för att fångas representativt i näten ska tas bort ur beräkningarna (för att undvika att få med ettåriga fiskar som kan vara talrika i fångsten).

Bedömningsområde: Östersjöns kustvattentyper, exklusive Skånes kustvatten, enligt *bilaga 1* kartorna 4 och 5.

Målvärde: Ingen nedåtgående trend i 90-percentilen för fiskens längd. (HVMFS 2018:18)

¹ <https://oap.ospar.org/en/ospar-assessments/intermediate-assessment-2017/biodiversity-status/fish-and-food-webs/proportion-large-fish-large-fish-index/>

² <https://oap.ospar.org/en/ospar-assessments/intermediate-assessment-2017/biodiversity-status/fish-and-food-webs/proportion-large-fish-large-fish-index/>

D. Fysisk störning (HVMFS 2018:18)**D.1.1 Trend för fysisk störning på havsbotten från bottentrålning (HVMFS 2018:18)**

Förvaltningsområde: Nordsjön och Östersjön

Metod: Provtagning och bedömning enligt ICES Special Request Advice sr.2017.13¹.

Bedömningsområde: Västerhavet och Östersjön enligt *bilaga 1* Karta 1.

Målvärde: Arealen trålsvepta områden under bedömningsperioden ska minska jämfört med närmast föregående sexårsperiod. (HVMFS 2018:18)

D.1.2 Fysisk förlust av sandbankar och rev (HVMFS 2018:18)

Förvaltningsområde: Nordsjön och Östersjön

Metod: Uppföljning sker utifrån *Natura Naturtypskarta* som rapporteras till Europeiska kommissionen vart sjätte år. Bedömning av fysisk förlust görs genom jämförelse av kriteriet utsträckning med referensvärdet för kriteriet. Referensvärdet utgörs av föregående rapportering till Europeiska kommissionen.

Bedömningsområde: Samtliga havsbassänger enligt *bilaga 1* Karta 2.

Målvärde: Arealen av undertyper till naturtyperna sandbankar och rev (N2000) ("biogena rev inklusive maerl", "ålgräsängar och annan långskottsvegetation" samt "musselbankar med täckningsgrad mindre än 10 %") ska bibehållas eller öka. (HVMFS 2018:18)

E. Skräp och buller (HVMFS 2018:18)**E.1.1 Mängd skräp på referensstränder (HVMFS 2018:18)**

Förvaltningsområde: Nordsjön och Östersjön

Metod: Enligt metod för indikator 10.1A i *bilaga 2* Del B.

Bedömningsområde: Samtliga havsbassänger.

Målvärde: Ökande antal referensstränder som uppvisar en nedgående trend i mängden skräp. (HVMFS 2018:18)

E.1.2 Mängd skräp på havsbotten (HVMFS 2018:18)

Förvaltningsområde: Nordsjön och Östersjön

Metod: Enligt metod för indikator 10.2B i *bilaga 2* Del B.

Bedömningsområde: Samtliga havsbassänger i Västerhavet och Egentliga Östersjön enligt *bilaga 1* kartorna 3–4.

Målvärde: Ökande antal havsbassänger som uppvisar en nedgående trend i mängden skräp. (HVMFS 2018:18)

¹ http://ices.dk/sites/pub/Publication%20Reports/Advice/2017/Special_requests/eu.2017.13.pdf

har upphävts genom (HVMFS 2018:18).

¹ Senaste lydelse enligt HVMFS 2014:14.